

T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
SERAMİK VE CAM TASARIMI ANASANAT DALI

Yüksek Lisans Tezi

**ÇAĞDAŞ SERAMİK SANATINDA HAYVAN FİĞÜRÜ BETİMLEMELERİ VE
SERAMİK UYGULAMALAR**

Hazırlayan

Büşra GÜMÜŞ

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Pınar ÇALIŞKAN GÜNEŞ

İZMİR/2022

YEMİN METNİ

“Yüksek Lisans Tezi” olarak sunduğum “Çağdaş Seramik Sanatında Hayvan Figürü Betimlemeleri ve Seramik Uygulamalar” adlı çalışmanın tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

Tarih

... / ... / 2022

Adı SOYADI

Büşra Gümüş

İmza

TUTANAK

Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsünün / / tarih ve sayılı toplantısında oluşturulan jüri, Lisanüstü Öğretim Yönetmeliği' nin maddesine göre öğrencisi'nın Çağdaş Seramik Sanatında Hayvan Figürü Betimlemeleri Ve Seramik Uygulamalar konulu tezi incelenmiş ve aday / / tarihinde, saat 'da jüri önünde tez savunmasına alınmıştır.

Adayın kişisel çalışmaya dayanan tezini savunmasından sonra dakikalık süre içinde gerek tez konusu, gerekse tezin dayanağı olan anasanat dallarından jüri üyelerine sorulan sorulara verdiği cevaplar değerlendirilerek tezin olduğuna oy ile karar verilmiştir.

BAŞKAN**ÜYE****ÜYE**

ÖZET

İnsanlar ve hayvanlar geçmiş dönemlerden günümüze kadar yaşamlarını birlikte sürdürmeye devam etmektedirler. İnsanoğlunun hayvanla olan ilişkisi zaman zaman bir dostluğa dayanırken bazen de hayvanlar avlanarak besin kaynağı olarak tüketilmiştir. Sanatın ortaya çıkışı ile birlikte, geçmiş çağlardan günümüze insanların sanata aktarmak için en çok tercih ettikleri konunun hayvanlar olduğu görülmektedir. Mağara duvarlarına yapılan resimlerde ve heykellerde de hayvanların varlığının baskınlığı hissedilmektedir.

Hayvan figürleri bazen bir amfora ya da bir çanak üzerine yapılmış bezemeler şeklinde, bezen de üç boyutlu bir figüratif heykel olarak karşımıza çıkmaktadır. Çağdaş seramik sanatında ise hayvan figürünün kullanımı uzunca bir geçmişe sahiptir. Seramiğin buradaki yeri incelendiğinde artık bir heykel olarak evrildiği görülür. İlk zamanlar sadece kullanım eşyası, daha sonra endüstriyel ürünler ve hediyelik eşya olarak gerçekleşen üretim, günümüzde endüstriyel kısmının yanında artık sanatsal bir boyut kazanmıştır. Yapılmış olan çalışmalarda sanatçının her zaman izleyiciye iletmek istediği bir mesaj bulunmaktadır. Bazı sanatçılar bu mesajı iletirken hayvan figürlerini kullanmayı tercih etmişlerdir. Sanatçıların bir kısmı bu figürleri realist bir şekilde uygulamayı tercih ederken bir kısmı hayvan anatomisine çok bağlı kalmadan çalışmakta bir kısmı da insan ve hayvanı birleştirerek çalışmalarına farklı bir yorum getirmişlerdir.

Bu tez çalışmasında tarihsel süreç içerisinde hayvan figürünün kullanımı ile ilgili kapsamlı bir literatür taraması yapılmış, ulaşılan bilgiler doğrultusunda hayvan figürü kullanımının yeri ve önemi tarihsel örnekler üzerinden aktarılmaya çalışılmıştır. Hayvan figürü çalışan çağdaş seramik sanatçılarından örnekler sunulmuştur. Son bölümde ise ilk çağlardan itibaren hayvan ve insanın aynı yaşam alanlarını paylaşması, günümüzde bazı hayvanların evcilleştirilip insanlaştırılması ve hayvan doğasına aykırı davranış biçimleri uygulamalar kısmının konusunu oluşturmaktadır.

Anahtar Sözcükler

Seramik, Hayvan, Figür, Keramik Hayvan Figürü

ABSTRACT

Humans and animals have been coexisting and living together from past to present. While the relationship between humans and animals depend on friendship from time to time, animals have also been hunted and consumed as nutritional source since the first existence of mankind. With the emergence of art, it has been observed that animal is the most common subject that artists have preferred to transfer to art from the early past to present. The dominance of animal presence both in drawings made on cave walls and in sculptures is highly felt.

Animal figures appear as adornments carved on an amphora or a pot or they sometimes appear as a three dimensional figurative sculpture. The use of animal figure in modern ceramic art has a long history. When the place of ceramic is examined in this area, what is seen is that it has evolved into sculpture. The product which was first made only as an object for personal use and later as an industrial product and a gift has gained an artistic dimension together along with the industrial side. There has always been a message that an artist wants to convey to the viewer in the works that have been created. Some artists prefer to use animal figures to convey their messages. While some artists apply these animal figures in a realistic way, some others work without remaining closely tied to the anatomy of an animal and some others merge human and animal and have different interpretations in their works of art.

In this thesis, a thorough literature review has been made regarding the use of animal figure. According to the information obtained, the place and the importance of animal figure use is conveyed through historical examples. Samples of ceramic artists who work on animal figure are presented. In the final part, what makes up the subject of the practice part is humans'

and animals' sharing the same habitat starting from early times, domestication and humanization of some animals today and patterns of behaviour against animal nature.

Key Words

Ceramic, Animal, Figure, Ceramic Animal Figure

ÖNSÖZ

Tarihsel süreç içerisinde insan ve hayvan her zaman doğadaki yaşamı birlikte paylaşmışlardır ve bu birliktelik insanlar tarafından her zaman sanat olgusu içerisinde yerini almıştır. Hayvanların ilk mağara resimlerinden çağdaş sanatta kullanılan hayvan temasına dayanan sanatsal bir yolculuğu vardır. Bu sebeple hayvan figürleri üzerine yoğunlaşmıştır. “Çağdaş Seramik Sanatında Hayvan Figürü Betimlemeleri Ve Seramik Uygulamalar” başlıklı tez çalışmasında hayvanların insan yaşamındaki ve sanattaki yeri üzerine dikkat çekilmek istenmiştir.

Yüksek Lisans tez çalışmasını hazırlama sürecim boyunca desteklerini esirgemeyen tez danışmanım Dr. Öğretim Üyesi Pınar Çalışkan Güneş’e ve tüm eğitim hayatımda bilgisini bizlerden esirgemeyen Sayın Bölüm Başkanımız Prof. Halil Yoleri’ne ve tüm bölüm hocalarıma teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

YEMİN METNİ	ii
TUTANAK	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	vi
ÖNSÖZ	viii
İÇİNDEKİLER.....	ix
RESİM LİSTESİ.....	xi
GİRİŞ	1

BÖLÜM 1

SANATTA HAYVAN FİĞÜRÜ

1.1. Tarihsel Süreç İçerisinde Hayvan Figürünün Kullanılması.....	3
1.1.1. Mağara Resmi.....	3
1.1.2. Seramik Sanatı Tarihinde Hayvan Figürü.....	7
1.1.3. Çağdaş Sanatta Hayvan Figürü.....	16

BÖLÜM 2

HAYVAN FİĞÜRLÜ ÇALIŞMALAR YAPAN ÇAĞDAŞ SERAMİK SANATÇILARINDAN ÖRNEKLER

2.1. Çağdaş Seramik Sanatında Hayvan Figürü Kullanımı.....	23
2.2. Ariel Bowman	26
2.3. A. Baha Örken	29
2.4. Beth Cavener Stichter	32
2.5. Criystal Morey	42

2.6. Kate Macdowell	48
2.7. Lesley Anne Greene	53
2.8. Nick Mackman	58
2.9. Rıza Tan Buğra Özer	66
2.10. Susan Halls	70

BÖLÜM 3

UYGULAMALAR

3.1. İnsanlaşmış Hayvanlar.....	76
3.1.1. Kedi.....	76
3.1.2. Tazı.....	77
3.1.3. Fare	79
3.1.4. Keçi	81
3.1.5. Yunus	82
3.2. SONUÇ.....	85
3.3. KAYNAK.....	87
3.4. ÖZGEÇMİŞ	

RESİM LİSTESİ

Resim 1: Altamira mağarası (İspanya)	3
Resim 2: Lascaux Mağarası (Fransa).....	4
Resim 3: Chauvet Mağarası (Güney Fransa’nın Ardèche Bölgesi).....	5
Resim 4: Chauvet Mağarası (Fransa).....	5
Resim 5: Magura Mağarası / Bulgaristan.....	6
Resim 6: Ceylan biçimli kap, pişmiş toprak, H. 13,6 cm. Hacılar İ.Ö. 6. Binyıl ortaları.....	8
Resim 7: Astar bezemeli kap, H:15.7, Hacılar. İ.Ö. 6. Binyılın ikinci yarısı	8
Resim 8: Boğa heykeli, H.37 cm. İ.Ö. 3. Binyılın yarısı.	9
Resim 9: Antilop biçimli törensel içki kabı, pişmiş toprak H. 19 cm Kültepe İ. Ö. 19.yy.....	10
Resim 10: Boğa biçimli kaplar. Pişmiş toprak H. 90 cm.....	11
Resim 11: Pişmiş Topraktan Yapılmış Kaz Biçimli Törensel İçki Kabı.....	11
Resim 12: Oinochoe, Yunan Seramiği.....	12
Resim 13: Kadıkalesi Kazısı buluntusu champlevé teknikli küçük tabak.....	13
Resim 14: Kubadabad sarayı lüster çinisi. Karatay Medresesi Çini Eserler Müzesi, Konya.....	13

Resim 15: Tek kulplu siluet kazımalı teknikte testi, kuvarslı bünye, Selçuk Dönemi İran, muhtemelen Kaşan (1150-1220), The Cleveland Museum Of Art, Gallery.....	14
Resim 16: Osmanlı Dönemi Hayvan Figürlü Tabak.....	15
Resim 17: Osmanlı Dönemi At Figürlü Tabak.....	15
Resim 18: Giacomo Balla, 1912, ‘Tasmalı Bir Köpeğin Dinamizmi/ Dynamism of a Dog on a Leash’, Albright-Knox Art Gallery, Buffalo, New York.....	17
Resim 19: Pablo Picasso, Guernica, Kırالیçe Sofia Ulusal Sanat Müzesi Madrid, İspanya, 1937.....	18
Resim 20: Yaralı Geyik, 1946, Frida Kahlo.....	19
Resim 21: “Balon Köpek” Şeffaf renkli kaplamalı ayna cilalı paslanmaz çelik 307.3 x 363.2 x 114,3 cm.....	20
Resim 22: Louise Bourgeois, Örümcek, 1997.....	21
Resim 23: Beth Cavener “Besleme”.....	24
Resim 24: Kate MacDowell “Romulus and Remus”.....	24
Resim 25: Nick Mackman “Bebek Fil Heykeli”	25
Resim 26: Ariel Bowman.....	26
Resim 27: La Belle Au Bois Dormant (Uyuyan Güzel).....	27
Resim 28: Cette Chose Avale Tout (Bu şey her şeyi yutuyor).....	27
Resim 29: Les Chaises Musicales (Müzikal sandalyeler).....	28
Resim 30: The White Hart (Beyaz Erkek Geyik).....	28

Resim 31: Aziz Baha Örken ve çalışması.....	29
Resim 32: A. Baha Örken, “Sürüsüne Bereket” Sergisinden.....	30
Resim 33: A. Baha Örken, “Sürüsüne Bereket” Sergisinden.....	31
Resim 34: A. Baha Örken, “Sürüsüne Bereket” Sergisinden.....	31
Resim 35: Beth Cavener	32
Resim 36: Beth Cavener’in çalıştayından bir görsel.....	33
Resim 37: Maket.....	33
Resim 38: Maket aşaması “choleric (asabi)”	34
Resim 39: Çamur yüklemesi.....	34
Resim 40: Figürün Modellemesinin Bitme Aşaması.....	35
Resim 41: İçini Boşaltma İşlemi.....	35
Resim 42: Parçaları Birleştirme Aşaması.....	36
Resim 43: Figürün Bitmiş Hali.....	37
Resim 44: “Olympia” 68,58 x 121,92 x 88,9 cm, 2006.....	38
Resim 45: “Obariyon” (Şeytan) 43,18 x 116,84 x 76,2 cm, 2013.....	38
Resim 46: Tangled up in You (Sana tutuklu kaldım) 165,1 x 106,68 x 60, 96 cm, 2014.....	39
Resim 47: ‘‘Netted Hare (Tuzağa düşürülen tavşan)’’	39

Resim 48: “L'Amante (Aşık)” 114.30 x 152,4 x 111.76 cm, 2012.....	40
Resim 49: Tribute (Wolf and Monkey) Hürmet (Kurt ve Maymun) 116.84 x 147 x 78.74cm, 2017.....	40
Resim 50: “Through an Empty Place” (Boş Bir Yerden), 2017	41
Resim 51: “The Sanguine” (Sanguin) 132,08 x 48,26 x 78,74 cm, 2010.....	41
Resim 52: “The Phlegmatic” (The Beast) "Flegmatik" (Canavar) 190,5 x 43,18 x 76,2 cm, 2010.....	42
Resim 53: Crystal Morey.....	43
Resim 54: Fitol Yöntemi İle Şekillendirme Aşaması.....	44
Resim 55: Heykellerin İnce Detaylarını Şekillendirme Aşaması.....	45
Resim 56: Entangled Wonders: Interconnected Destiny (Dolaşık Harikalar: Birbirine Bağlı Kader).....	46
Resim 57: Entwined Wonders: The New Symbiosis (Dolaşık Harikalar: Yeni Simbiyoz).....	46
Resim 58: “Venus in the Waves: The Rise of Sea Level in Paradise” (Dalgalarda Venüs: Cennette Deniz Seviyesinin Yükselişi).....	47
Resim 59: “Temporary: Snowball Blossom” (Geçici: Kartopu Çiçeği).....	48
Resim 60: Kate MacDowell.....	49
Resim 61: Canary (Kanarya).....	50
Resim 62: Jackalope (Çakal).....	50
Resim 63: Feral (Vahşi).....	51

Resim 64: Stillborn (Ölü doğmuş).....	52
Resim 65: First and last breath (İlk ve son nefes).....	52
Resim 66: Lesley Anne Greene.....	53
Resim 67: Fırınlama Aşaması.....	54
Resim 68: Zürafalar (Giraffes).....	55
Resim 69: Çölün gemisi (Ship of the desert).....	55
Resim 70: Dört Mevsim (Four season).....	56
Resim 71: Mehndi Fil Gövdesi İle (Mehndi With Elephant Trunk).....	57
Resim 72: Tavşanlar (Rabbits).....	57
Resim 73: Nick Meckman ve Yaban Domuzu Seramik Heykeli.....	58
Resim 74: Labrador Dog Sculptures, Raku Baking (Labrador Köpek Heykelleri, Raku Pişirimi).....	59
Resim 75: Polar Bear and Cub (Kutup Ayısı ve Yavrusu)	59
Resim 76: Ring-Tailed Lemur Statue, Raku (Halka Kuyruklu Lemur Heykeli, Raku).....	60
Resim 77: Elephant Statues, Raku Baked (Fil Heykelleri, Raku Pişirimli).....	61
Resim 78: Wild Dog Sculpture Raku Baked (Vahşi Köpek Heykeli Raku Pişirimli).....	61
Resim 79: Koala Statue And Cub, Raku Cooking (Koala Heykeli Ve Yavrusu, Raku Pişirimi).....	62

Resim 80: German Shorthaired Dog Sculpture, Raku-Fired (Alman Kısa Tüylü Köpek Heykeli, Raku Pişirimli).....	63
Resim 81: Plakaların İçini Gazeteyle Doldurma Aşaması.....	64
Resim 82: Parçaların Birleştirilmiş Şekillendirme Aşaması.....	65
Resim 83: Heykelin Şekillendirmesinin Bitmiş Hali.....	65
Resim 84: Raku Pişirim Aşaması.....	66
Resim 85: Rıza Tan Buğra Özer.....	67
Resim 86: Kaçış, 23x22x23 cm, 2017.....	68
Resim 87: İteat et, 31x20x24 cm, 2017.....	69
Resim 88: Gözcü 2, 28x28x56 cm, 2017.....	69
Resim 89: Yaralı Yüz, 35x18x22 cm, 2017.....	70
Resim 90: Susan Halls.....	71
Resim 91: Rabbit (Tavşan).....	71
Resim 92: Rabbit (Tavşan).....	72
Resim 93: Pair of white poodles Beyaz kaniş çifti)......	72
Resim 94: Blue barn owl (Mavi peçeli baykuş).....	73
Resim 95: Glazed Sheep (Sırlı koyun).....	74
Resim 96: Yarka.....	74

Resim 97: Kedi, Şekillendirme aşaması, Beyaz vakum çamuru ile elle şekillendirme.....	77
Resim 98: Kedi, Beyaz vakum çamuru ile elle şekillendirme, Sır altı boya, Mat transparan sır.....	77
Resim 99: Tazı, Şekillendirme aşaması, Beyaz vakum çamuru ile elle şekillendirme.....	78
Resim 100: Tazı, Beyaz vakum çamuru ile elle şekillendirme, Sır altı boya, Parlak transparan sır.....	78
Resim 101: Tazı, Beyaz vakum çamuru ile elle şekillendirme, Sır altı boya, Parlak transparan sır.....	79
Resim 102: Fare, Şekillendirme aşaması, Beyaz vakum çamuru ile elle şekillendirme.....	80
Resim 103: Fare, Beyaz vakum çamuru ile elle şekillendirme, Sır altı boya, Parlak transparan sır.....	80
Resim 104: Keçi, Şekillendirme aşaması, Beyaz vakum çamuru ile elle şekillendirme.....	81
Resim 105: Keçi, Beyaz vakum çamuru ile elle şekillendirme, Sır altı boya, Mat transparan sır.....	82
Resim 106: Yunus, Şekillendirme aşaması, Beyaz vakum çamuru ile elle şekillendirme.....	83
Resim 107: Yunus, Beyaz vakum çamuru ile elle şekillendirme, Sır altı boya, Parlak transparan sır.....	83

Resim 108: Yunus, Beyaz vakum çamuru ile elle şekillendirme, Sır altı boya, Parlak
transparan sır.....84

GİRİŞ

İlk çağlardan itibaren günümüze kadar hayvanlar birçok kez resim, heykel gibi sanat alanlarında farklı anlatım şekilleri ile yorumlanmıştır. Önceleri mağara duvarlarında görülen hayvan betimlemeleri ilerleyen zamanlarda kullanım eşyaları üzerinde de uygulanmış, heykelcikler ve heykeller olarak üç boyutlu betimlenmeye başlanmıştır. Hayvanların evcilleştirilmesiyle, hayvanlar insanlarla iç içe yaşamaya başlamış, evcilleştirilemeyen hayvanların yaşam alanları ise insan tarafından yavaş yavaş istila edilerek yaban hayvanlarıyla insanlar arasındaki ilişki hayvanların aleyhine bozulmaya başlamıştır. Doğada sanata konu edebileceğimiz çok çeşitli örnekler bulunmaktadır ve bunlardan biri de hayvanlardır. Farklı sanat dallarına ilham kaynağı olan hayvanlar, fabllarla insani davranışlar yüklenerek kişileştirilirken, plastik sanatlarda bazen güzellikleri ve inceliği ile estetik bir figür bazen de dolaylı anlatımın bir parçası olarak ortaya çıkmıştır.

Hayvan nüfusunun ve türlerinin azalma tehdidinin yaşandığı bu günlerde zarar gören doğa ve onun bir parçası olan hayvanlara dikkat çekmek amacıyla bu tez çalışmasına başlanmıştır. Tez çalışması kapsamında çalışmalarında hayvan figürlerini konu alan farklı sanatçılardan bahsedilmektedir. Beth Cavener, Nick Mackman, Crystal Morey, Ariel Bowman, Kate Macdowell, Susan Halls, A. Baha Örken, Lesley Anne Greene, Rıza Tan Buğra Özer seramik sanatçılarının yapmış oldukları hayvan figürlü çalışmalar incelenmektedir. Son bölümde ise hayvan ve insanın aynı yaşam alanlarını paylaşması, hayvanların evcilleştirilip insanlaştırılması ve hayvan doğasına aykırı davranış biçimlerinin hayvanlara aktarılması gibi konular üzerinden yola çıkılarak seramik uygulamalar gerçekleştirilmiştir.

1. BÖLÜM

SANATTA HAYVAN FİGÜRÜ

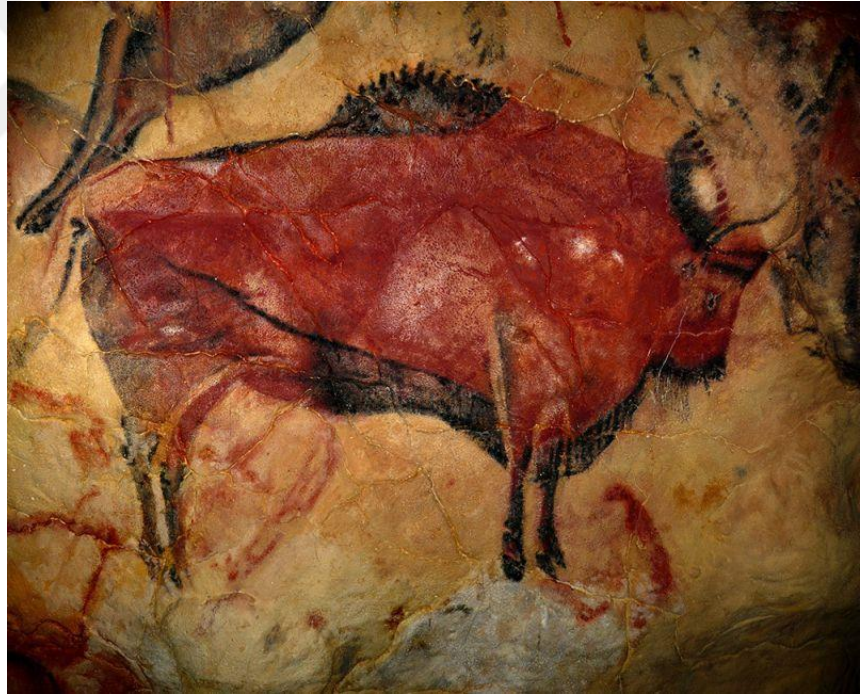
1. BÖLÜM

SANATTA HAYVAN FİGÜRÜ

1.1. Tarihsel Süreç İçerisinde Hayvan Figürünün Kullanılması

1.1.1. Mağara Resmi

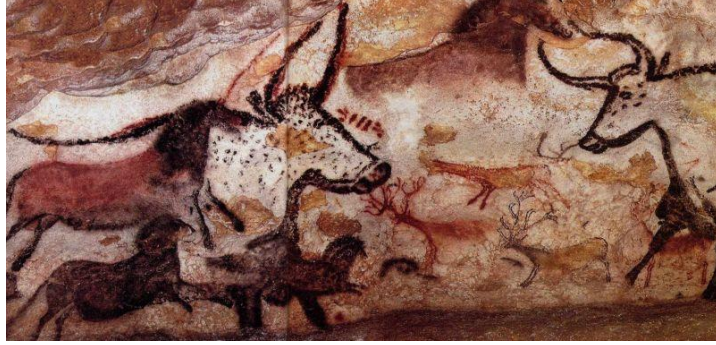
Yaklaşık 40.000 yıl öncesine ait olan Buz Devri mağara ve barınaklarında çok sayıda resim sanatına rastlanmaktadır. Taş Devrine ait bulunan ilk boyalı mağara İspanya'daki Altamira Mağarası'dır (Arhipo, 2021).

Resim 1: Altamira mağarası (İspanya)

<https://arkeofili.com/tarih-oncesi-donemden-11-magara-sanati/>

(Erişim: 15.05.2021)

Resim 2: Lascaux Mağarası (Fransa)

<https://arkeofili.com/tarih-oncesi-donemden-11-magara-sanati/> (Erişim: 23.07.2021)

Çoğu mağara resmi kırmızı veya siyah pigmentlerle yapılmış resimlerden oluşmaktadır. Mağaralarda resimlerin yanında oyma heykeller de bulunmaktadır. Mağaralarda bulunan resimlerde, insan figürlerinden daha çok hayvan tasvirlerine yer verildiği görülmektedir. Fransız Pireneleri'nde bulunan Tuc d'Aud mağarası'ndaki bizon kil heykelleri ve Mondespan Mağarası'ndaki ayı heykeli gibi heykeller de bulunmaktadır (Arhipo, 2021). Çoğu resimler düzensiz bir şekilde birbirinin üzerine resmedilmiştir. Bu bulguların açıklaması, resim yapmanın insana güç verdiği inancının en eski örnekleridir. Bu avcılar mızrak ve taş baltaları ile avlayabildikleri bu hayvanların resimlerini yaparlarsa o hayvanlarında kendi güçlerine boyun eğebilecekleri inancına sahip olabilecekleri düşünülmektedir. Bu varsayım günümüzde hala yaşamını ilkel bir şekilde sürdüren toplulukların sanatı ele alış biçimini oldukça destekleyen bir varsayımdır (E.H.Gombrich: 39-40).

Resim 3: Chauvet Mağarası (Güney Fransa'nın Ardèche Bölgesi)

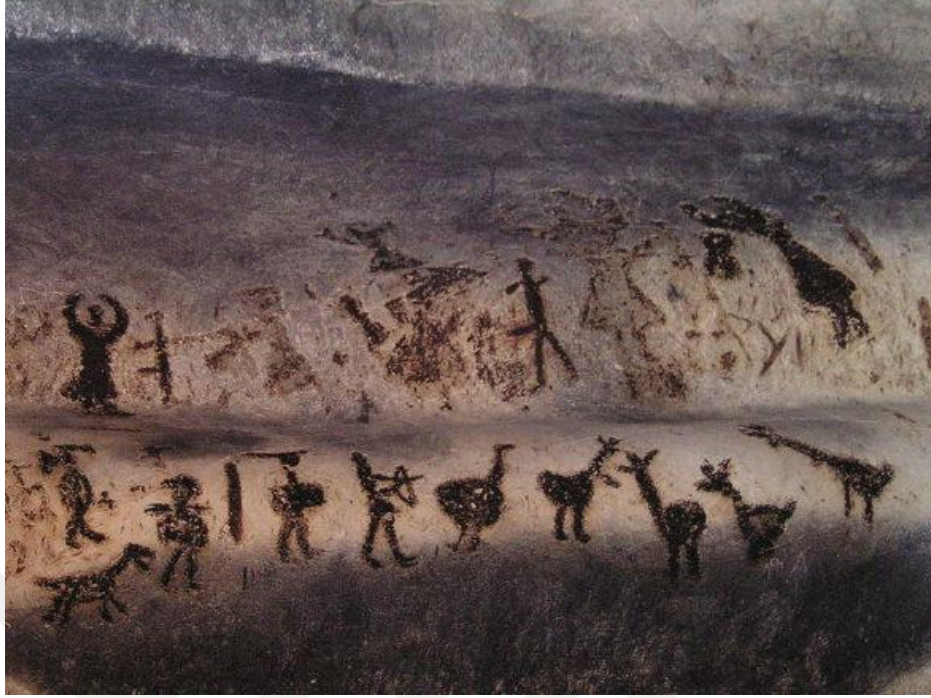
<https://medium.com/@malicaliskan/ma%C4%9Fara-duvar%C4%B1ndan-yans%C4%B1yan-%C4%B1%C5%9F%C4%B1k-520428be4d18> (Erişim: 23.07.2021)

Hayvan figürleri mağaralardaki resimlerin çoğunu oluşturur. Mağara sanatının ilk yapılmaya başlandığı yıllarda mağara resimlerinde, günümüzde soyu tükenmiş olan türler tercih edilmiştir. Bu hayvanlar mağara aslanları, mamutlar, yünlü gergedanlar ve mağara ayıdır. Daha sonra ise günümüzde de yaşamını sürdürmeye devam eden atlar, bizonlar, yaban öküzü, dağ keçisi gibi hayvanlar tasvir edilmiştir (bkz. resim 4). Mağaralarda kuş ve balık türlerine ise çok az sayıda rastlanmaktadır (Arthipo, 2021).

Resim 4: Chauvet Mağarası (Fransa)

<https://arkeofili.com/tarih-onesi-donemden-11-magara-sanati/> (Erişim: 15.05.2021)

Resim 5: Magura Mağarası / Bulgaristan

<https://yolcu360.com/blog/tarih-onesi-donemden-10-magara-sanati-etkileyici-magara-resimleri/> (Erişim: 23.07.2021)

Mağaralarda yaşayan insanlara ait av aletlerinin bulunması ve duvarlara yapılmış olan hayvan resimleri, geçmişte yaşamış olan bu insanların çevrelerindeki hayvanları tanıdıklarını ve tanımaya çalıştıklarını göstermektedir. Genel düşüncelere göre sanat, huzur ve refah ile birlikte ortaya çıkmaktadır fakat; refah içerisinde yaşamadığını tahmin ettiğimiz bu insanlar farklı bir düşünce ve amaçla hayvan figürlerini mağara duvarlarına resmetmektedir (Sadık, 2017).

Bilim insanları mağara resimlerinin bir tür büyü ritüeli olduğunu öne sürmektedir. Yani ilkel insanlar, hayvanlardan giyinme ve yemek ihtiyaçlarını karşıladıkları için avlamaktadırlar. Bu hayvanların resimlerini yaparak onları daha rahat avlayabilmek, tehlikelerle daha az karşılaşabilmek ve sonuca ustalıkla erişebilmek için bir tür sihir sayılabilecek ayinler yapmaktaydılar (Sadık, 2017). Resimler ve heykeller büyüsel bir amaç için kullanılmıştır. Bu inanışlar önemlidir; çünkü günümüze ulaşmış

olan en eski eserleri anlamamıza yardımcı olurlar. Bu eserler sanatın en eski izlerini taşımaktadır. Bu mağaralara girmek oldukça zordur. Dar geçitler ve alçak koridorlardan geçilebilir. Böylesine zor ulaşılan bir yere sadece sanat yapmak için gelmeleri düşünülemez (E.H.Gombrich: 38-39).

Günümüzde hala büyüsel amaçlar güderek taş araçlar vasıtasıyla kayalar üzerine hayvan figürleri çizen ilkel topluluklar bulunmaktadır. Bu topluluklar aynı zamanda dinsel törenlerinde hayvan kılığına girerek, hayvanlar gibi dans edip bu şekilde hayvanlara karşı güç sağlayacağını düşünmektedirler. Bazen de masallarda olduğu gibi hayvanlarla akraba olduklarına bazı kabilelerin karga, kurt, kurbağa kabilesi olduğuna inanmaktadırlar (E.H.Gombrich: 40).

1.1.2. Seramik Sanatı Tarihinde Hayvan Figürü

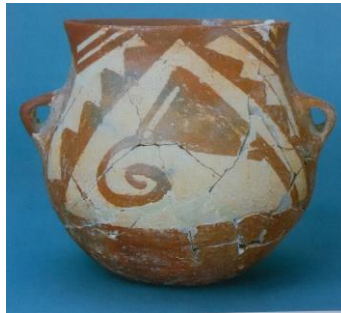
Hayvan figürleri, sanatta sık kullanılan bir konu olmuştur. Paleolitik dönemde insanlara ait mağara resimlerinden, ilk yapılmış sanatsal çalışmalar olan amfora ve heykellerde kutsal kabul edilen, insanların yaşamında yer edinmiş ve avlanmak için kullandıkları hayvan figürlerine rastlanmaktadır. Neolitik dönemde ise insanlar yerleşik yaşama geçmişlerdir ve tarımın gelişmesi ile birlikte küçük yerleşim yerleri ortaya çıkmıştır. Bu döneme ait olan Çatalhöyük evlerinin duvarları kil ve kerpiç kullanılarak çeşitli hayvan figürleri ile süslendiği görülmekte, Hacılar'da ise hayvan figürlü seramik kaplara rastlanmaktadır (İnanan, 2014: 3). Tanrının sembolü olmuş hayvan figürlerini yerleşik hayata geçene kadar insanlarla birlikte taşınmıştır. Yerleşik hayata geçince daha büyük formlar çalışılmaya başlamış ve seramik kaplar, ritonlar ve vazolarda hayvan figürlerini kullanmaya başlamışlardır (Gökbel, 2019: 1234).

Resim 6: Ceylan biçimli kap, pişmiş toprak, H. 13,6 cm. Hacılar İ.Ö. 6. Binyıl ortaları

<http://www.openaccess.hacettepe.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/11655/2361/abce9808-9bf7-4f15-a68d-4a5437e80469.pdf?sequence=1&isAllowed=n> (Erişim: 01.03.2022)

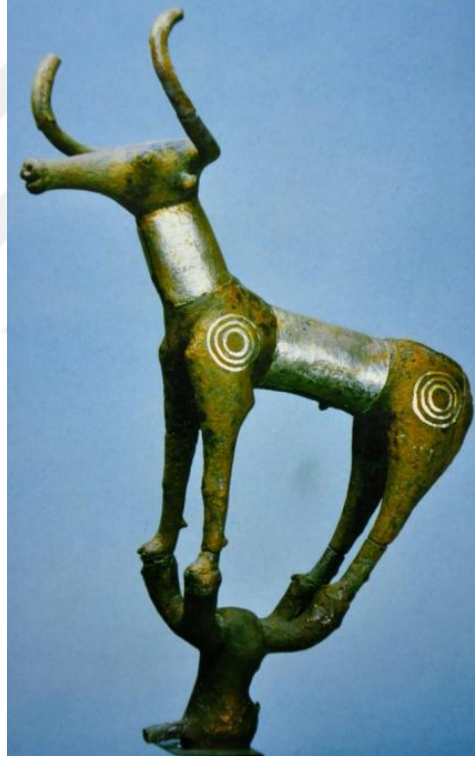
Kalkolitik Dönemde çömlekçi çarkı olmadığı için önceki dönemlerde olduğu gibi çanak çömlek el ile şekillendirilmiştir (İnanan, 2014: 5). Kalkolitik Dönemde artık seramik kaplar üzerine yapılan bezemeler dikkati çeker. Bu dönemde boyalı çanak çömlek geleneği farklı kültürlerin sanat anlayışlarını ortaya çıkarmaktadır. Neolitik Dönemde olduğu gibi, bu dönemin boyalı seramik geleneklerinde de malzeme, teknik ve süsleme özellikleri bakımından bölgelere göre farklılıklar göstermektedir (Oral, 2020: 2).

Resim 7: Astar bezemeli kap, H:15.7, Hacılar. İ.Ö. 6. Binyılın ikinci yarısı

<http://www.openaccess.hacettepe.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/11655/2361/abce9808-9bf7-4f15-a68d-4a5437e80469.pdf?sequence=1&isAllowed=n> (Erişim: 01.03.2022)

Eski tunç döneminde ise insanlar metal alaşımları kullanmaya başlamışlar ve yaşamlarının her alanına bu metalleri dahil etmişlerdir. Kalkolitik ağdan sonra üretimler kesintisiz bir şekilde devam etmiştir. Tarım ve hayvancılıkla uğraşan insanlar, Eski tunç döneminde ticaret ve maden işçiliğine yönelerek bu alanlarda kendilerini geliştirmişlerdir. ark bu dönemde de yoktur ve çanak çömlek el ile üreilmeye devam edilmiştir. Yapılan çömleklerin bir kısmı süslenmiştir, süslemesinde boya ve kazıma teknikleri kullanılan seramiklerde geometrik şekiller kullanılmıştır. Bu ağın sonlarına doğru ark kullanılmaya başlanmış ve seramik üretimi arkta yapılmıştır (İnanan, 2014: 6).

Resim 8: Boğa heykeli, H.37 cm. İ.Ö. 3.

Binyılın yarısı.

<http://www.openaccess.hacettepe.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/11655/2361/abce9808-9bf7-4f15-a68d-4a5437e80469.pdf?sequence=1&isAllowed=n> (Erişim: 01.03.2022)

Asur döneminde çömlekçi çarkı kullanılmıştır, yapılan seramiklerin rengi daha parlak ve çamurları daha iyidir. Bu dönemde dökümle içki kapları, tanrı figürleri ve çeşitli hayvan formlarında ritonlar üretilmiştir (İnanan, 2014: 8).

Resim 9: Antilop biçimli törensel içki kabı, pişmiş toprak H. 19 cm Kültepe İ. Ö. 19.yy.

<http://www.openaccess.hacettepe.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/11655/2361/abce9808-9bf7-4f15-a68d-4a5437e80469.pdf?sequence=1&isAllowed=n> (Erişim: 01.03.2022)

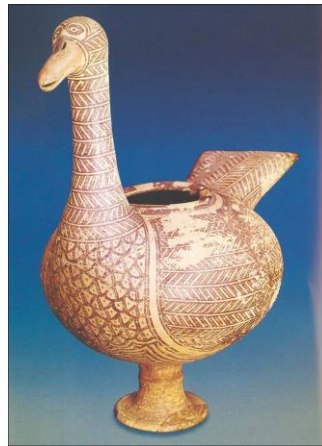
En gelişmiş hayvan figürlü seramik örneklerine Hitit döneminde rastlanmaktadır. Hitit seramiklerinde insan yaşamı ile bağlantılı olarak doğadan seçilen konular işlenmiştir. Hayvanları seramiklerinde konu olarak kullanmalarının sebebi ise doğaya karşı hissettikleri sevgi ve saygıdır. Hititler seramiklerinde çoğunlukla boğa ve geyik figürlerini kullanmışlardır (İnanan, 2014: 10).

Resim 10: Boğa biçimli kaplar. Pişmiş toprak H. 90 cm

<http://www.openaccess.hacettepe.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/11655/2361/abce9808-9bf7-4f15-a68d-4a5437e80469.pdf?sequence=1&isAllowed=n> (Erişim: 01.03.2022)

Frig sanatının en belirgin özelliğinin geometrik desenler olduğu görülmektedir. Bu üslup tarzını kullanarak oluşturdıkları geometrik desenler metal, ahşap ve seramik yüzlerde çok sık kullanılmıştır (Pekyaman, 2008: 13).

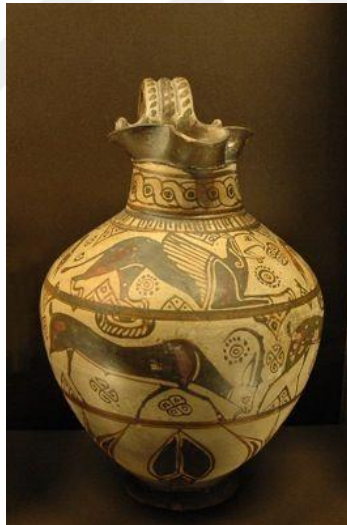

Resim 11: Pişmiş Topraktan Yapılmış Kaz Biçimli Törenselle İcki Kabı

https://acikerisim.aku.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/11630/2942/hakan_pekyaman_tez.pdf.pdf?sequence=1&isAllowed=y (Erişim: 01.02.2022)

Urartular tarım ve hayvancılıkla ilgilenmişlerdir. Bu dönemde daha çok metal işçiliği ön plandadır. Lidya uygarlığı ise Batı Anadolu’da kurulmuş demir çağı krallığı olarak bilinir ve sanat alanında kendilerini geliştirmişlerdir. Likya uygarlığı Anadolu’nun güney batısına yerleşerek yaşamını sürdürmüştür. Bu bölgede yapılan kazılar sonucu çeşitli çanak çömleklere ulaşılmıştır. Bu dönemde parlak renkli heykeller ve kabartmalar yapılmıştır (İnanan, 2014: 15-18).

Helen ve Roma Dönemlerinde vazolara bitki motifleri, mitolojik figürler, hayvan ve insan figürlü bezemeler yapılmıştır. Bu dönemin bezemeleri önemli bir yere sahiptir, hayvan başı şeklinde boynuzlu ritonlar da üretilmiştir. Yapılan ritonların çoğu panter, tilki, kurt, at, keçi, geyik, sığır gibi hayvan kafaları tercih edilerek oluşturulmuştur (İnanan, 2014: 19).

Resim 12: Oinochoe, Yunan Seramiği

<http://arkeopolis.com/en-sik-kullanilan-15-yunan-ve-roma-kap-formu/> (Erişim: 14.08.2021)

Bizans döneminin en önemli kullanım eşyalarından biri de çanak çömlekler olmuştur. Seramik kap yapımında kullanılan önemli yöntemler kalıp ile şekillendirme ve çark ile şekillendirmedir. Bu dönemde seramikler sırlı ve sırsız olarak ikiye

ayrılmaktadır. Tabakların dışına çeşitli süslemeler yapılmış iç kısmına ise haç veya belli simgesel anlamları olan figürlü ve bitkisel motifler yapılmıştır. Bu dönemde de hayvan figürü kullanılmıştır (Sanatı, 2021).

Resim 13: Kadıkalesi Kazısı buluntusu champlevé teknikli küçük tabak

<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/152385> (Erişim: 01.02.2022)

Anadolu Selçuklu döneminde çini sanatında büyük bir gelişim yaşanmıştır. Selçuklu döneminde barbutin, sgrifitto, lüster tekniklerinin yanısıra astar uygulamalarının da yer aldığı görülmektedir. Mimari eserlerde yer alan çini süslemeler, çok çeşitli motiflerden oluşmakta, renk ve teknik açıdan gelişim göstermektedir (Gülaçtı, 2012: 36,37). Bu eşsiz mimari eserlerde hayvan figürlerine de rastlanmaktadır.

Resim 14: Kubadabad sarayı lüsterli çini. Karatay Medresesi Çini Eserler Müzesi, Konya.

<https://www.kalemisidergisi.com/makale/pdf/1422966440.pdf> (Erişim: 22.08.2021)

Resim 15: Tek kulplu siluet kazımalı teknikte testi, kuvarslı bünye, Selçuk Dönemi
İran, muhtemelen Kaşan (1150-1220), Cleveland Sanat Müzesi

<https://www.kalemisidergisi.com/makale/pdf/1422966440.pdf> (Erişim: 22.08.2021)

Tarihsel süreç içerisinde insanların yaşam ve inanç şekli değiştikçe sanattaki figürlerde de değişim görülmüştür. İslamiyet'in kabulünden sonra İslam dini heykel, resim sanatlarını hoş karşılamadığı için Türklerin süsleme sanatlarında hayvan figürü kullanımı azalarak kullanılan hayvanlar çok fazla stilize edilmiştir. Hayvan figürleri Selçuklu Dönemi'nde daha fazla görülebilirken Osmanlı Dönemi'nde oldukça az kullanılmıştır (Serkan K.). Türk seramik ve çinilerinde hayvanlar üç grup şeklinde uygunlanmıştır. Bunlar; birincisi üsluplaştırılmış ve efsanevi hayvan motifleri, ikincisi Rumi motifleri, üçüncüsü Münhani motifleri olmuştur. Antik Yunan heykelleri ve vazolarında, Bizans Sanatı'nda, Rönesans'da da hayvan figürlerine çok sık rastlanmaktadır (Ocakoğlu, 2018). Orta Çağ ve sonraki süreçlerde yapılan çalışmaların çoğu kilise tarafından denetlenmekte ve kilisenin mimari boyutlarına uygun şekilde yapıldığı görülmektedir (Özer, 2014).

Resim 16: Osmanlı Dönemi Hayvan Figürlü Tabak.

<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/203737> (Erişim: 22.08.2021)

Resim 17: Osmanlı Dönemi At Figürlü Tabak

<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/203737> (Erişim: 22.08.2021)

19. yüzyıldan sonra Fransa ve Almanya’da başlayan sanatsal hareketlilikler, devrimleri ve yeni anlayışları ortaya çıkarmıştır. Bu sayede hayvan figürleri yeniden heykel, seramik ve resim sanatlarında kullanılmaya başlanmıştır (Özer, 2014: 18).

19.yy'da Arts and Craft okulu ile Bernar Leach'in önderliğinde seramiğe yeni, modern bir yaklaşım getirilerek estetik tabak-çanak üretmeye başlanmış ama bezeme dekorlarından da çok uzaklaşılmamıştır. Seramikte tekrar figürlere rastlanması 20.yy sonrasında modern sanat akımlarının gelişmesi ile mümkün olmuştur. Seramik çağdaş olarak Amerika'da fazlasıyla gelişme göstermiş, Rudy Autio, Peter Voulkos gibi sanatçılar geleneksel öğretilerden uzak kalarak, seramiğe modern bir bakış açısı getirmeye başlamışlardır. 20.yy'da Amerikan seramiklerinde hayvan ve insan figürlerinin yeniden konu olarak ele alındığı görülmektedir (Özer, 2014: 28).

Değişen dünya şartları, toplumların düşünce yapısını ve değerlerini de etkilemiştir. Bununla birlikte sanatta kullanılan hayvan figürleri de bu değişimden geri kalmamıştır. Günümüz modern sanatında, sanatçı anlatma kaygısı taşıdığı mesajları yaptığı figürlere taşımış ve o figürlere yeni anlamlar yüklemiştir (Özer, 2014: 28).

1.1.3. Çağdaş Sanatta Hayvan Figürü

Çağdaş sanat içerisinde birçok sanat dalı yer almıştır. Çağdaş sanat, günümüz sanatını yani heykel, resim, fotoğraf, performans, video gibi sanatlardan oluşmaktadır. Çağdaş sanat bugünün sanatı olarak bilinmesine rağmen kökleri geçmişe dayanmaktadır. 1960'ların sonlarında ortaya çıkmış olan çağdaş sanat akımları arasında en popüler olanlar pop art, foto-gerçekçilik, kavramsal sanat, minimalizm, performans sanatı ve arazi sanatıdır. Günümüzde ise bu akımlara ek olarak hiper-gerçekçilik ve sokak sanatları da dahil edilmektedir (Magger, 2019).

“Çağdaş sanat eserleri genellikle sanatçının izleyicisine etkisine ve deneyimine odaklanır. Hatta bazı durumlarda, sanat eseri birçok performans ve sosyal deney projesinde olduğu gibi, yalnızca onu deneyimleyen insanlardan oluşur. Hızla değişen dünyamızı şekillendiren evrensel ve karmaşık sorunları yansıtır. Çalışmaların birçoğunda sanatçılar, kendi kültürel kimliklerini araştırır, sosyal ve kurumsal yapıları eleştirir ve hatta sanatın kendisini yeniden tanımlamaya çalışır. Bu süreçte ise, kolay cevaplardan ziyade zor ve düşündürücü sorular ortaya çıkar. Bu noktada merak duygusunu ve anlamaya olan istek ile

diyaloga ve tartışmaya açık bir zihin, çağdaş sanat eserine yaklaşmak için önemlidir” (Cengiz, 2019).

Çağdaş sanatta birçok sanatçı çalışmalarında hayvan temasını ele almıştır. Bu sanatçılardan biri olan İtalyan ressam, heykeltıraş, sanat eğitimcisi, şair, fütürist Giacomo Balla köpek temasını ele alan bir sanatçı olmuştur. Sanatçının “Tasmalı Bir Köpeğin Dinamizmi” (bkz.resim 20) adlı eserinde fütürizme ve estetik bakışına göre kompozisyon oluşturduğu görülmektedir (Keten, 2016: 290). Sanatçı çalışmada bir köpeği ele almıştır. Bu köpek sahibine bir tasma ile bağlıdır. Çalışmada köpek ve insan figürünün hızlı ve birbirini takip eden adımları benzeşmektedir. Leke esaslı çalışma dinamizm ve hızın ortaya çıkmasına neden olmuştur. Fütürizm sanat akımının içinde yer alan sanatçı çalışmada köpeği, sanatsal düşünceyi aktaran bir araç olarak ele almıştır (Keten, 2016: 290).

Resim 18: Giacomo Balla, 1912, ‘Tasmalı Bir Köpeğin Dinamizmi/ Dynamism of a Dog on a Leash’, Albright-Knox Sanat Galerisi, Buffalo, New York

<http://www.clinicalgaitanalysis.com/art/modern.html> (Erişim: 22.08.2021)

Hayvan temasını kullanmış bir diğer sanatçı da Pablo Picasso’dur. Sanatçının sıklıkla kullandığı figürler at ve boğa figürü olmuştur. Picasso “Boğa Güreşi: Boğa Güreşçisinin Ölümü” isimli çalışmasından sonra “Guernica” tablosunu yapmıştır. Bu çalışma Picasso’nun en ünlü eserlerinden biridir ve siyasi bir tepki olarak ifade

edilmiştir. Eserde İspanya iç savaşı sırasında Guernica kasabasına yapılan bombalama sahnesi yansıtılmıştır. Eser farklı şekillerde incelenmiş ve yorumlanmıştır. Bu eser Picasso için savaş karşıtı tepki olmuştur (Filinta, 2019: 63).

Resim 19: Pablo Picasso, Guernica, Kraliçe Sofia Ulusal Sanat Müzesi Madrid, İspanya, 1937

<https://www.pablocicasso.org/bull-fight.jsp> (Erişim: 20.04.2022)

“Yaralı Geyik” Kahlo’nun ameliyatını ele aldığı bir eser olmuştur. 1946’da Frida Kahlo omurgasından ameliyat olmuştur. Yapılan ameliyatın onu sırt ağrısından kurtaracağı umuluyordu fakat sonuç başarısız oldu. Yapılan geyik resmi Kahlo’nun ameliyatına yönelik hayal kırıklığını dile getirmektedir. Ameliyat sonrasında Meksika’ya fiziksel olarak ve duygusal olarak zor zamanlar geçirmiştir. Sanatçı resimde kendisini boynuzlarla taçlandırılmış erkek geyik olarak resmetmiştir. Bu geyik oklarla delinmiş haldedir ve geyikten kanlar akmaktadır. Resmin sol alt köşesine kader anlamına gelen Carma kelimesi yazılmıştır. Sanatçı, diğer çalışmalarında olduğu gibi bu çalışmasında da kendi kaderini değiştiremediği için üzüntüsünü vurgulamaktadır (Frida Kahlo).

Resim 20: Yaralı Geyik, 1946

<https://www.fridakahlo.org/the-wounded-deer.jsp#prettyPhoto> (Erişim: 05.07.2022)

Jeff Koons 1994-2000 yılları arasında çok sayıda “balon köpek” isimli heykel çalışması yapmıştır. Bu çalışmaları beş adet olacak şekilde kırmızı, sarı, turuncu, mavi ve morumsu kırmızı renklerinde oluşturmuştur. Sanatçının “balon köpek” heykeli (bkz. resim 22) paslanmaz çelik üzerine transparan renk ile renklendirilerek ve cilalanarak oluşturulmuştur (Keten, 2016: 297). Seçilen köpek basit bir form gibi ele alınmış bir canlıyı simgelemektedir. Çalışma modern çağın popülerliğini yansıtan bir görünüş içerisindedir. İzleyiciyi bir yanılsama içerisinde bırakır, görünüşünün tam zıttı bir malzemedan oluşturulmuştur (Keten, 2016: 297).

ABD’li sanatçı Jeff Koons 2021 yılı itibari ile ikonik “Balloon Dog” heykellerinin porselen versiyonlarını üreterek sanatseverlere sunmaya başlamıştır. Sanatçı seramiğin tarihsel öneminden dolayı çelik heykellerini seramik heykeller halinde üretmeye başlamıştır. Porselen heykellerinin paslanmaz çelik heykellerini açıları ve orantılarıyla birebir temsil etmesini isteyen Koons yeni heykellerini 40 cm boyutunda şekillendirmektedir (Çete, 2021).

Resim 21: “Balon Köpek” şeffaf renkli kaplamalı ayna cilalı paslanmaz çelik 307.3 x 363.2 x 114,3 cm

<http://www.jeffkoons.com/artwork/celebration/balloon-dog-0> (Erişim: 22.08.2021)

Louise Bourgeois’ nın “Maman” adını verdiği dev örümcek en ünlü eseridir ve oldukça dikkat çekicidir. 9 metre 27 santimetre boyundaki bu dev örümcek; mermer, paslanmaz çelik ve bronzdan yapılmıştır. Bu heykel, dünyanın en büyük heykelleri arasında yer almaktadır. Dikkatleri üzerine çeken eserin 6 farklı kopyası oluşturularak dünyanın farklı yerlerinde sergilenmiştir. Anne figürüne gönderme yapılan “Maman”, Bourgeois’ nın annesiyle özdeşleştirdiği otobiyografik bir figürdür. Örümceklerin korumacı tavrı, dokumacı özellikleri sebebi ile annesiyle özdeşleştirdiği bir eser olmuştur (Çalışkan, 2020).

Resim 22: Louise Bourgeois, Örümcek, 1997

<https://mozartcultures.com/orumcek-kadin-louise-bourgeois/> (Erişim: 20.04.2022)

2. BÖLÜM

HAYVAN FİGÜRLÜ ÇALIŞMALAR YAPAN ÇAĞDAŞ SERAMİK SANATÇILARINDAN ÖRNEKLER

2. BÖLÜM

HAYVAN FİGÜRLÜ ÇALIŞMALAR YAPAN ÇAĞDAŞ SERAMİK

SANATÇILARINDAN ÖRNEKLER

2.1. Çağdaş Seramik Sanatında Hayvan Figürü Kullanımı

İlk çağlarda seramik sanatında kullanılan hayvan figürleri, seramik kapların, amforaların, çinilerin yüzeylerine resimsel, rölyef ve küçük heykelticikler olarak işlenmiştir. Günümüzde ise bu hayvan figürleri birebir boyutlarında yapılan hayvan heykellerine ya da minyatür hayvan heykellerine dönüşmüştür. Bazı sanatçılar hayvanları taklit ederek ya da onlardan etkilenecek eserler üretmişlerdir. İnsanoğlu doğal olana müdahale ederek ya da onu değiştirerek sanat tarihi açısından günümüzde sanat eseri olarak kabul edilen ilk sanat çalışmalarını ortaya çıkarmayı başarmıştır. İlk çağlardan itibaren kullanılan hayvan figürleri Türk seramik sanatının her döneminde kullanılmıştır. Cumhuriyet Dönemi'nin en önemli seramik sanatçıları olan Sadi Diren, Füreyya Koral ve Hakkı İzzet de eserlerinde hayvan figürü kullanmışlardır (Gökbel, 2019: 1236). Bazı sanatçılar gerçekçi hayvan figürleri üretirken bazı sanatçılar da hibrit seramikler üretmeyi tercih etmiştir. Günümüz seramik sanatında da hayvan figürü çalışmayı tercih eden sanatçılara çok sık rastlanmaktadır. Sanatçılar yaptıkları çalışmalarla her zaman bir şeyler anlatmaya ve izleyiciye bir mesaj vermeye çalışmaktadır. Yapılan hayvan figürleri bazen gerçekçi bazen de hayvan anatomisinden tamamen uzak olabilmektedir. Burada sanatçının ne anlatmak istediği ve çalışmasına kattığı yorum ortaya çıkmaktadır. Bu figürleri oluşturmak için seramik çamurunun oldukça elverişli olması da sanatçılara rahat çalışma ve özgürce figürlerini ortaya çıkarma imkânı sağlamaktadır.

Resim 23: Beth Cavener “Besleme”

<https://followtheblackrabbit.com/gallery/feed-2/> (Erişim: 14.08.2021)

Resim 24: Kate MacDowell “Romulus and Remus”

http://www.katemacdowell.com/romandremus_top.html (Erişim: 14.08.2021)

Yapılan hayvan figürleri her zaman bir diğ er seramik sanatçısına ilham olabilmekte ve  ağdaş seramik sanatında hayvan figürü çalışan sanatçıların sayısı

artmaktadır. Bu da günümüzde seramik sanatının endüstriyel, kullanım eşyası ve soyut formları oluşturma yanında artık figüratif heykel çalışmalarının yaygınlaştığı bir disiplin olabildiğini de ortaya çıkartmaktadır.

Resim 25: Nick Mackman “Bebek Fil Heykeli”

<http://nickmackmansculpture.co.uk/portfolio> (Erişim: 14.08.2021)

2.2. Ariel Bowman

Ariel Bowman Dallas Teksas'ta doğmuştur. Annesi de babası da sanatçıdır. Çocukluk yaşamını hayvanlarla içi içe geçiren sanatçı evinin etrafını çevreleyen ormanlık alandan ilham almaktadır. Seramik Ariel'in çalıştığı en etkili malzemedir. Sanatçı 2011 yılında Kansas Sanat Enstitüsünden seramik alanında Güzel Sanatlar Lisans eğitimini almış ve 2018'de Florida Üniversitesinden Güzel Sanatlar Yüksek Lisans eğitimini almıştır. Yurtdışında Macaristan'daki Uluslararası Seramik atölyesinde çalışmıştır ve buradan bir ödülle dönmüştür. Regina K. Brown NCECA'dan (1966 yılında kurulan Ulusal Seramik Sanatları Eğitimi Konseyi) Lisans ve Yüksek Lisans bursları kazanmıştır. Ariel, Armory Sanat Merkezi'nde misafir sanatçı olmuştur ve çalışmaları Belger Sanat Merkezi, Florida Doğa Tarihi Müzesi ve San Angelo Güzel Sanatlar Müzesi gibi önemli müzelerde koleksiyona alınmıştır (Bowman).

Resim 26: Ariel Bowman

<http://www.arielbowman.com/> (Erişim: 25. 07. 2021)

Resim 27: La Belle Au Bois Dormant (Uyuyan Güzel)

<http://www.arielbowman.com/> (Erişim: 25.07.2021)

Resim 28: Cette Chose Avale Tout (Bu şey her şeyi yutuyor)

<http://www.arielbowman.com/> (Erişim: 25.07.2021)

Sanatçının hayvan heykelleri çalışmasındaki en önemli sebep küçüklüğünü doğayla iç içe geçirmiş olmasıdır. Doğa tarihi için bir mucizeyi temsil eden tarih öncesi hayvanlardan heykeller yapmaktadır. Farklı dişler, abartılı bir şekilde uzamış uzuvlar ve alışılmadık oran özellikleri ile gelişen hayvanlar ilgisini çekmektedir. Soyu tükenmiş hayvanları ele alarak seramik çamuru ile heykellerini oluşturmaktadır (Bowman).

Resim 29: Les Chaises Musicales (Müzikal sandalyeler)

<http://www.arielbowman.com/> (Erişim: 25.07.2021)

Resim 30: The White Hart (Beyaz Erkek Geyik)

<http://www.arielbowman.com/> (Erişim: 25.07.2021)

2.3. Aziz Baha Örken

1978 yılında Konya’da doğmuştur. 1993-2000 yılları arası heykeltıraş Prof. Dr. Tankut Öktem atölyesinde birçok anıtsal heykel projesinde asistanlık yapmıştır. 2000 yılında Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Seramik Bölümünden, 2010 yılında Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Seramik Bölümünden mezun olan sanatçı, yurt içi ve yurt dışı olmak üzere birçok karma sergiye katılmıştır. Sanatçının ulusal düzeyde 5 eseri başarı ödülüne, uluslararası 3 eseri de müze koleksiyonlarına alınmaya layık görülmüştür. Ulusal 1 kişisel sergisi olan sanatçı, halen Afyon Kocatepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Seramik Bölümünde öğretim görevlisi olarak çalışmalarına devam etmektedir (Afyon Kocatepe Üniversitesi).

Resim 31: Aziz Baha Örken ve çalışması

<https://de-de.facebook.com/aku.gsf.99/photos/> (Erişim: 05.08.2021)

Resim 32: A. Baha Örken, “Sürüsüne Bereket” Sergisinden.

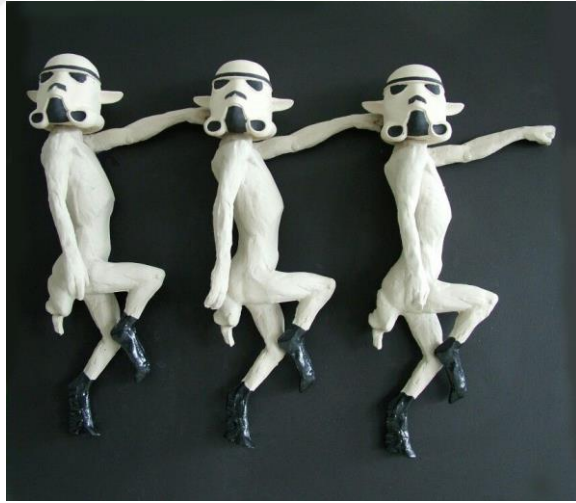
<https://tr.pinterest.com/azizorken/> (Erişim: 05.08.2021)

Sanatçının çalışmalarında hayvan figürü insan hareketleriyle birleştirilerek melez heykeller üretilmiştir. İnsan ve hayvan bağlantısını daha iyi kurabilmek için, uzun zamanlardan beri insanla iç içe yaşamış hayvanları ve insanlar gibi koloni şeklinde yaşayan hayvanları çalışmayı tercih etmektedir. Çalışmalarında yüklemek istediği anlamı mizahın kara, popüler ve siyasi yönlerinden esinlenerek çalışmalarına aktarmaktadır. Çalışmalarında popüler film ve çizgi roman karakterleri ile hayvan figürlerini birleştirerek sürü psikolojisini vurgulamaktadır. Bu figürler “Star Wars kostümlü” ve “Süpermen kostümlü” koyun figürleri şeklinde ortaya çıkmaktadır (Özer, 2014: 40).

Resim 33: A. Baha Örken, “Sürüsüne Bereket” Sergisinden.

<https://tr.pinterest.com/azizorken/> (Erişim: 05.08.2021)

Resim 34: A. Baha Örken, “Sürüsüne Bereket” Sergisinden.

<https://tr.pinterest.com/pin/439734351095514123/> (Erişim: 05.08.2021)

2.4. Beth Cavener Stichter

Beth Cavener, 25 Kasım 1972’de bir moleküler biyolog ve bir sanat öğretmeni kızı olarak Pasadena- California, Amerika Birleşik Devletleri’nde doğmuştur (Beth Cavener, 2007).

Resim 35: Beth Cavener

http://archiebray.org/workshops_classes/workshops_2018/workshop_Cavener_Toland_2018.html (Erişim 02.03.2018)

Cavener, ilk önce Pennsylvania'daki Haverford Kolejinde fizik ve astronomi alanında eğitim almıştır. İlk başta babasının bilimdeki kariyerine yönelme düşüncesinde olsa da, lisans eğitiminin son yılında güzel sanatlara yönelmiş ve heykel eğitiminde dereceye ulaşarak bir heykeltıraş olan annesinin yolundan gitmeyi tercih etmiştir. Sanatçının bilim ve sanat alanındaki çalışmaları mesleki kariyeri boyunca devam etmiştir. Cavener, Ohio Devlet Üniversitesinde yüksek lisans eğitimini tamamlamıştır. Yüksek lisans eğitimi sırasında yazdığı "Ürperip, titreme" adındaki tez çalışmasıyla, insan figürüyle çalışmaktansa, hayvan bedenlerinde insanların bazı organlarını gizleyerek insan duygularını ve psikolojisini ifade etmeyi tercih etmiştir. Aynı zamanda Beth Cavener Stichter olarak da bilinen sanatçının “Montana’da Studio 740” isimli ortak bir atölyesi vardır ve halen bu atölyede çalışmalarını devam ettirmektedir (Neo, 2016).

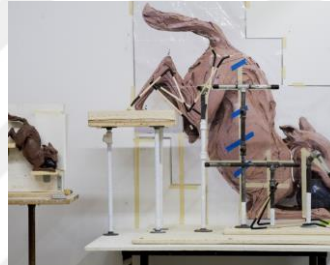
Resim 36: Beth Cavener'in çalıştayından bir görsel
<http://www.followtheblackrabbit.com/post-one-workshop> (Erişim 02.03.2018)

Resim 37: Maket
<http://www.followtheblackrabbit.com/> (Erişim 01.03.2018)

Klasik heykel eğitimi alan sanatçı, lisans eğitimi boyunca haftada beş gün çalışma imkânı bulmuştur. Kil şekillendirme konusunda geleneksel teknikleri iyi bir

şekilde öğrenen sanatçı eğitim döneminde heykel çalışmaları için iskelet oluşturmayı da öğrenmiştir. Cavener, seçtiği hayvanı bir heykele dönüştüreceği zaman yola öncelikle bir maket hazırlayarak başlamaktadır. Hazırlamış olduğu maketin fotoğrafını çalışacağı hayvanın neredeyse birebir boyutlarına yakın olacak şekilde çıktısını alarak yola başlar. Böylece çalışmasını ve hazırlayacağı maketi bu fotoğraftan referans alarak daha doğru bir şekilde oluşturur. Maketlerini çalışmanın başlangıcından bitişine kadar referans olarak kullanan sanatçı öncelikle bir iç iskelet oluşturur. İskeletleri çalışmalarını oluştururken çok sık bir şekilde kullanan sanatçı hazırlamış olduğu iskelete çamur yüklemeleri yaparak heykelini şekillendirir (Stichter, 2002).

Resim 38: Maket aşaması “choleric (asabi)”

<http://www.followtheblackrabbit.com/>(Erişim 01.03.2018)

Resim 39: Çamur yüklemesi

<http://www.followtheblackrabbit.com/>(Erişim 01.03.2018)

Sanatçının büyük heykellerini bitirmesi 4 ila 9 ayını almakta, bir sergi oluşturabileceği 6-8 adet çalışmasını tamamlaması da 2 yıllık bir süreye yayılmaktadır (Stichter, Follow the black rabbit).

Resim 40: Figürün Modellemesinin Bitme Aşaması

<http://www.followtheblackrabbit.com/>(Erişim 01.03.2018)

Çalışmalarını içi dolu bir şekilde şekillendiren Cavener, sonrasında çalışmalarının içerisini boşaltıp parçalar halinde pişirmeyi tercih eder. Parçaları sonrasında birleştirerek çalışmanın bütünü oluşturur (Stichter, 2002).

Resim 41: İçini Boşaltma İşlemi

<http://www.followtheblackrabbit.com/>(Erişim 01.03.2018)

Resim 42: Parçaları Birleştirme Aşaması

<http://www.followtheblackrabbit.com/>(Erişim 01.03.2018)

Sanatçı bitirmiş olduğu çalışmalarda akrilik boyalar ve terra sigillata astar kullanmaktadır. Çoğunlukla çalışmalarını tek renkten oluşturan sanatçı bazı çalışmalarında dekorlara da yer vermektedir. Sergilerken oluşturmak istediği kompozisyonu ortaya koyabilmek için çeşitli materyalleri de çalışmalarıyla birleştirmektedir (Beth Cavener, 2007).

Sanatçı çalışmalarını “Zamanla hareketlerdeki anlamı okumaya başladım. Bir bakış, birisinin ellerini tutma şekli omuzlardaki kas hareketleri, başın eğimi, yürüyüş ritmi ve en ufak bilinçsizce yapılan hareketler. Çalışmalarında hayvanın beden diline güveniyorum, altta yatan gizem için bir metafor olarak hayvan konularını insan psikolojik portrelerine dönüştürüyorum.” şeklinde ifade etmektedir (Dina, 2013).

Resim 43: Figürün Bitmiş Hali

<http://www.followtheblackrabbit.com/>(Erişim 01.03.2018)

Cavener'ın yaptığı çalışmalar insan bedenine, insan omuzlarına, kas hareketlerine ve cinsel organlarına sahiptir. Bunlar bir hayvan bedenine gizlenmiş bir şekilde çalışılmıştır. Cavener hayvan anatomisini birebir yansıtmak yerine kendi vücudunu inceleyerek bunları yaptığı çalışmalara yansıtmıştır. Sanatçı çalışmalarında hayatlarını gözlemlediği insanların davranışlarını, karşılaştıkları zorlukları ele almaktadır. Cavener küçükken ailesinin işi gereği sürekli seyahat etmek zorunda kalmıştır. Buralarda yaşadığı yalnızlık onu fabllarla vaktini geçirmeye yönlendirmiştir. Her zaman insanlardan korkmuş olması ve fabllarla büyümüş olması kendi sanatını oluşturmasında birincil kaynaktır (whitney, 2015). Sanatçı çalışmalarında neden hayvan figürleri yapmayı tercih ettiğini şöyle ifade etmektedir.

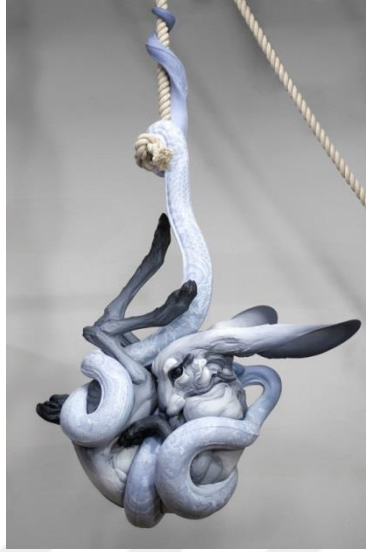
“Kendimi gergin bir keman teli gibi hissediyorum. Çevremdeki gerilimlere ve aralıksız duygulara karşı... Bu bazen beni deli ediyor. Yalnız kalmayı seviyordum ama ben zaten sessizlik ve yalnızlıkla doluydum. Her zaman insanlardan korkmuşumdur. Bu paranoyayla baş etmenin bir yolu olarak etrafımdaki kişilikleri hayvanlara dönüştürdüm” (Stichter, 2002).

Resim 44: “Olympia” 68,58 x 121,92 x 88,9 cm, 2006
<http://www.followtheblackrabbit.com/>(Erişim 01.03.2018)

Resim 45: “Obariyon” (Şeytan) 43,18 x 116,84 x 76,2 cm, 2013
<http://www.followtheblackrabbit.com/>(Erişim 01.03.2018)

Resim 46: Tangled up in You (Sana tutuklu kaldım) 165,1 x 106,68 x 60, 96 cm, 2014

<http://www.followtheblackrabbit.com/>(Erişim 01.03.2018)

Seramik sanatçısı Daisy Youngblood'ın modern primitif hayvan imgeleri ve İtalyan heykeltıraş Manzu'nun kasıtlı dokunuşlarından etkilenmiştir. Onlarla aynı duygusal içeriğe sahip çalışmaları ortaya çıkarmak istemiştir (Stichter, 2002).

Resim 47: ‘‘Netted Hare (Tuzağa düşürülen tavşan)’’

<https://freeyork.org/art/sculptor-beth-cavener-stichter> (Erişim 13.04.2018)

Cavener, heykellerinde üç insan tipini ele alır: kurbanlar, yırtıcılar ve idareciler. Bu örnekler çok çeşitli duygusal durum ve fiziksel özellikleri içerisinde barındırır. Seçilen hayvanların sembolik, duygusal ve tarihi önemleri vardır. İnsan ve hayvan ruhlarının birleştirilmesiyle, çelişkili insan ve hayvan özelliklerinden oluşan bir sanı meydana gelir (whitney, 2015).

Resim 48: “L'Amante (Aşık)” 114.30 x 152,4 x 111.76 cm, 2012

<http://www.followtheblackrabbit.com/>(Erişim 01.03.2018)

Resim 49: Tribute (Wolf and Monkey) Hürmet (Kurt ve Maymun) 116.84 x 147 x 78.74cm, 2017

<http://www.jasonjacques.com/artworks/beth-cavener6> (Erişim 10.03.2018)

Resim 50: “Through an Empty Place” (Boş Bir Yerden), 2017
<http://www.jasonjacques.com/artworks/beth-cavener5?view=slider#6> (Erişim: 10.03.2018)

Resim 51: “The Sanguine” (Sanguin) 132,08 x 48,26 x 78,74 cm, 2010
<http://streetanatomy.com/2012/07/28/the-four-humors/> (Erişim 10.03.2018)

Resim 52: “The Phlegmatic” (The Beast) "Flegmatik" (Canavar) 190,5 x 43,18 x 76,2 cm, 2010

<http://streetanatomy.com/2012/07/28/thefour-humors/> (Erişim 10.03.2018)

2.5. Criystal Morey

Criystal Morey Kuzey Kaliforniya'nın Sierra Nevada eteklerinde küçük bir kasabada doğayla iç içe büyümüştür. Doğayla içi içe yaşaması bitki ve hayvan yaşam döngüleri hakkında bilgiler edinmesini sağlamıştır. Boş zamanlarını göllerde ve nehirlerde yüzerek, ağaçlara tırmanarak, karda yürüyüş yaparak ve ormanda dolaşarak geçirmiştir. Doğal dünyadaki ilham ve ilgi alanının birçoğu, etrafındaki manzaraya yakından bağlı bir yerde yetiştirilmesinden kaynaklanmıştır. Çocukluğunun çoğunu, modern olanaklara sahip olmadan, televizyona ve radyoya çok bağlı kalmadan geçirmiştir (Cristal Morey, 2022).

Resim 53: Crystal Morey

<https://projectart01026.com/workshop-crystal-morey/> (Erişim: 20.07.2021)

Hayvan ve insanı tek bir bedende birleştirmekte ve bazı çalışmalarında heykellerinin yanında bitkiler de kullanmaktadır. Morey heykellerini porselen çamuru kullanarak elle şekillendirmektedir. Fitol yöntemini kullanarak çalışmaları içi boş bir şekilde şekillendirmeyi tercih etmektedir. Yaptığı çalışmalarda ince detayları çok fazla kullanan sanatçı bu detayları oluşturmayı sevdiğini belirtir (Cristal Morey, 2022).

Crystal Morey, Seramik Heykel eğitimini California Sanat Kolejinde Yüksek Lisans eğitimini ise San Jose Eyalet niversitesinde tamamlamıştır. Morey halen Oakland California'da yaşamakta ve buradaki atölyesinde tam zamanlı olarak çalışmasını sürdürmektedir. alışmaları dünya çapında sergilenen bir sanatçıdır (Morey).

Resim 54: Fital Yöntemi İle Şekillendirme Aşaması

<https://www.visionswestcontemporary.com/artist-biography/crystal-morey.html>

(Erişim: 20.07.2021)

İşe aklında bir kompozisyon ve hareket belirleyerek başlamaktadır; daha sonra bu hareketi, iletmek istediği duygu ve düşüncelerle destekleyerek ortaya çıkarmaktadır. İnsan ve hayvan bileşenlerini oluşturup melez bir heykel ortaya çıkartmak için fotoğraf referansları kullanmaktadır. Melez heykellerine genellikle bacakları şekillendirerek başlar. Sonra gövdeye, başa, kollara ve ellere devam edip son olarak da ince ayrıntıları çalışarak heykeli ortaya çıkartmış olur (Violetta, 2016).

Resim 55: Heykellerin İnce Detaylarını Şekillendirme Aşaması

<https://www.moderneden.com/blogs/interviews/artist-interview-crystal-morey> (Erişim: 20.07.2021)

Porselen, kuruma ve birleştirmesi zaman alan çok hassas bir malzeme olduğu için aynı süre zarfında sıklıkla birden fazla parça üzerinde çalışmaktadır. Çalışmalarını 1200 derecede pişirir. Çalışmanın başlangıçtan bitişine kadar bir heykeli ortaya çıkarmak yaklaşık iki ayını almaktadır. Porselen heykeller oluşturmak oldukça zor olabilir, ancak malzemeyle elde edebileceği incelik ve saydamlığını, ışık geçirgenliğini sevdiği için heykellerini porselen çamuru kullanarak modellemektedir. Bazı çalışmalarında sır altı dekor boyası ya da lüster kullandığı, bazı çalışmalarında ise porselenin kendi dokusunu ön plana çıkartarak herhangi bir boya ya da sır kullanılmadığı görülmektedir (Violetta, 2016).

Resim 56: Entangled Wonders: Interconnected Destiny (Dolaşık Harikalar: Birbirine Bağlı Kader)

<https://www.crystallmorey.com/> (Erişim: 24.07.2021)

Resim 57: Entwined Wonders: The New Symbiosis (Dolaşık Harikalar: Yeni Simbiyoz)

<https://www.crystallmorey.com/> (Erişim: 24.07.2021)

Sanayi devriminden bu yana insan yayılımının ve kaynak tüketiminin artması birçok canlının doğal yaşam alanına tehdit oluşturmıştır, hayvanların stresli bir ekosistem içerisinde yaşamasına neden olmaktadır. İnsanların çeşitli şekillerde hayvanların ekosistemini etkiliyor olması Morey'in çalışmalarını ortaya koymasında birincil kaynaktır. Seçmiş olduğu hayvanlar ise günümüzde nesli tükenmiş ya da nesli tükenme tehlikesi ile karşı karşıya olan hayvanlardır. Çalışmaları ile doğal alanlarımızın önemini ve tüm canlıların hassas bir denge ile birbirine bağlı olduğunu anlatan bir hikayeyi ele almaktadır. Bunlara ek olarak geçmiş kültürlerin kendi ekosistemleri ile nasıl bir ilişki kurduğu ile ve farklı kültürlerin yaratılış, ata ve yıkım hikayelerini incelemekle de ilgilenmektedir (Morey).

Resim 58: “Venus in the Waves: The Rise of Sea Level in Paradise” (Dalgalarda Venüs: Cennette Deniz Seviyesinin Yükselişi)

<https://www.crystallmorey.com/> (Erişim: 24.07.2021)

Resim 59: “Temporary: Snowball Blossom” (Geçici: Kartopu Çiçeği)

<https://www.crystallmorey.com/> (Erişim: 24.07.2021)

2.6. Kate MacDowell

Sanatçının farklı kültür ve çevrelerde büyümesi işleri üzerinde büyük etkiye sahiptir. Sanatçı, lise öğretmenliği yapmış, yüksek teknoloji çevresel etkileşimli internet sitesi yapımında çalışmış ve Hindistan’da bir akıl hastanesinde gönüllü olarak çalışmalar yapmıştır. Bu alanlarda çalışmış olması çok farklı alan ve kültürlerle ilgili tecrübe sahibi olmasında etkili olmuştur. Sanatçının seramik ile tanışması lise yıllarında başlamıştır. Üniversite eğitiminde ise ilk olarak 1994’te Brown Üniversitesinde İngiliz ve Amerikan Edebiyatı Bölümünde eğitim alarak mezun olmuştur. 1995’te aynı üniversitede mastır yapmıştır. Eğitimlerini tamamlayınca 2004 yılında Amerika’ya geri dönerek 2005-2006 yılları arasında Carrboro’daki bir sanat merkezinde, Kuzey Carolinada ve Portland Topluluk Koleji Cascade kampüsünde ve Sanat ve El Sanatları Koleji gibi çeşitli yerlerde şekillendirme dersleri aldıktan sonra heykel yapmaya başlamıştır. Sanatçı seramiğin haricinde Kuzey Carolina’da Penland El Sanatları Okulunda sıcak cam eğitimi de almıştır (MacDowell).

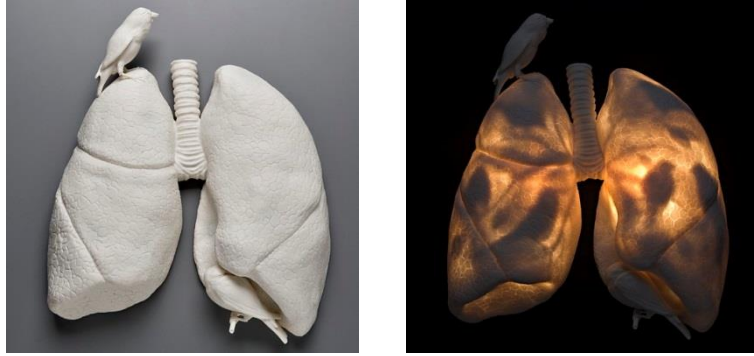

Resim 60: Kate MacDowell

<https://www.listal.com/list/kate-macdowell> (Erişim: 24.07.2021)

Kate MacDowell 2008’de 2, 2013’te ise 1 defa kişisel sergi açmış, 2007 ve 2012 yılları arasında da çeşitli sergilere katılmıştır. Aynı yıllar arasında da Amerika’da düzenlenen sergilerde ödüller almıştır (MacDowell).

Kate MacDowell seramik heykellerini şekillendirmek için porselen çamurunu kullanmayı tercih etmektedir. Porseleni parlak olmasının yanında dayanıklılığı ve ince doku gösterme kabiliyeti sebebiyle tercih etmektedir. Ölen ekosistemdeki doğal formların süreksizliğini ve kırılganlığını vurgulayabilmek için uygun bir malzeme olduğunu belirtmektedir. alışmalarını içi dolu bir şekilde elle şekillendirerek sonrasında içini boşaltarak tamamlamaktadır. Bir arı veya ağaç dalı gibi daha küçük formları teker teker çalışarak ayrıntılı bir şekilde şekillendirmektedir (MacDowell).

Resim 61: Canary (Kanarya)

<http://www.katemacdowell.com/canary.html> (Erişim: 24.07.2021)

Sanatçı, porselen çamuru kullanarak çalışmalarını içi dolu ya da bir gazete etrafına çamur yüklemesi yaparak şekillendirmektedir. Çalışma bittiğinde içini boşaltmaktadır. Bazı çalışmalarının gözlerinde sır kullanmayı tercih etmekte ama yüzey dokularının ve detayların belli olması için çoğunlukla çalışmalarını sırsız bir şekilde kullanmaktadır. Porselen çamurunun ışık geçirgenliğini de kullanmayı tercih etmektedir. Küçük boyutlu hayvanların heykellerini hayvanın orijinal boyutlarında çalışmaktadır (Sanatçıyla Röportaj, 2021).

Resim 62: Jackalope (Çakal)

<http://www.katemacdowell.com/portfolio.html> (Erişim: 24.07.2021)

Resim 63: Feral (Vahşi)

<http://www.katemacdowell.com/portfolio.html> (Erişim: 24.07.2021)

“İşlerimde doğayla bütünlüğün bu fantastik fikri, bizim çevreye olan modern etkilerimizle çatışıyor. Bu parçalar iklim değişikliği atık maddelerin kirliliği, genetiği değiştirilmiş yiyecekler gibi çevresel stres etkilerini açıklıyor. Bu nedenle mitlerden, sanat tarihinden, konuşma figürlerinden ve diğer mihenk taşlarından alıntı yapılmıştır. Bazı parçalarda şu an doğayla olan ilişkimizi resmeden insan figürlerinin görünüşü, bizim yerimizi alıyor ve bazen iç burkan, bazen ise gülünç değişimlerle dışa vuruyor. Diğerlerinde ise hayvanlar, onlara kendilerini insan kaynaklı çevresel tehditlerden korumak için güvenli aletler verildiğinde, insancıl bir hal alıyor. Her durumda, insan ve doğa arasındaki bütünlük, yıkıcı faaliyetlerimiz tarafından kurban olmaya maruz kaldığımız için kendini rahatsız edici imalarla birlikte bir sürtüşme ve olumsuzluk olarak gösteriyor” (Jobson, 2012).

Resim 64: Stillborn (Ölü doğmuş)

<http://www.katemacdowell.com/portfolio.html> (Erişim: 24.07.2021)

Resim 65: First and last breath (İlk ve son nefes)

<http://www.katemacdowell.com/portfolio.html> (Erişim: 24.07.2021)

2.7. Lesley Anne Greene

Sanatçı Scarborough'da temel sanat eğitimi alarak sonrasında Cardiff Sanat Koleji'nde 3 boyutlu tasarım üzerine seramik eğitimi almıştır. Burada Lisanüstü eğitimini tamamlayıp Crewe, Cheshire'da bir eyalet ortaokulunda sanat dersi öğretmenliği yapmıştır. Cheshire Eyalet Meclisi tarafından verilen küçük bir işletme ödeneğine başvurarak ödenek almaya hak kazanmış böylece ilk atölyesini kurmuştur. Başlangıçta çalışmalarını fuarlarda ve çeşitli mekanlarda satmaya başlamıştır, daha sonra sanat galerilerine de seramik festivalleri ve ticari şovlar aracılığı ile çalışmalarını sergilemeye ve satmaya başlamıştır. Sanatçı her zaman yeni izleyicilere ulaşmak için fırsat aramaktadır (Green).

Resim 66: Lesley Anne Greene

<https://www.lagreeneceramics.co.uk/gallery/photolist/> (Erişim: 25.07.2021)

Resim 67: Fırınlama Aşaması

<http://www.lagreeneceramics.co.uk/about> (Erişim: 25.07.2021)

Sanatçı çalışmalarını şekillendirirken serbest şekillendirme ile fitil yöntemini bir arada kullanmaktadır. Bitmiş nesnenin yüzeyine süngerle, pigmentleri püskürterek yada baskı yöntemlerini kullanarak doku oluşturmaktadır. Pişirimden önce figürlerin yüzeyindeki lekese bezemeleri renkli astarlar kullanarak oluşturmakta, daha sonra 1000°C’de pişirimlerini gerçekleştirmektedir. Daha sonra süngerlerle ve fırçalarla yüzeye renk veren oksitler ve sırlar uygulanarak 1185 °C’de pişirilir ve böylece görünüm güçlendirilir. Altın ve platin sır kullanılacak alanlar ise 750 °C’de üçüncü kez fırınlanmaktadır. Sanatçı bazı çalışmalarında tekstil ürünlerini, tel ya da boncukları kullanarak figürleri zenginleştirir (Green).

Resim 68: Zürafalar (Giraffes)

<https://www.lagreeneceramics.co.uk/gallery/photolist/> (Erişim: 25.07.2021)

Resim 69: ölün gemisi (Ship of the desert)

<https://www.lagreeneceramics.co.uk/gallery/photolist/> (Erişim: 25.07.2021)

Çalışmalarını halk şarkılarında ve mitlerdeki hayvan etkileşimlerini konu olarak oluşturmaktadır. Sanatçı işine karakter ve mizah aşılamanın kendisi için önemli

olduğunu vurgulamaktadır. Seramikle çalışmaya başladığından beri hem yerli hem de egzotik yaratıklarla oluşturduğu bir koleksiyon ortaya koymuştur. Çalışmalarında kültürel nesnelerde temsil edilen hayvanlardan ve özellikle de eski Mısır mezar heykellerinden ilham almıştır. Sanatçı aynı zamanda stilize ağaç formları yapmaktadır (Green).

Resim 70: Dört Mevsim (Four season)

<https://www.lagreeneceramics.co.uk/gallery/photolist/> (Erişim: 25.07.2021)

Resim 71: Mehndi Fil Gövdesi İle (Mehndi With Elephant Trunk)

<https://www.lagreeneceramics.co.uk/gallery/photolist/> (Erişim: 25.07.2021)

Resim 72: Tavşanlar (Rabbits)

<https://www.lagreeneceramics.co.uk/gallery/photolist/> (Erişim: 25.07.2021)

2.8. Nick Mackman

Seramik ve bronz hayvan heykelleri yapan bir heykeltıraştır. 2012 yılında Overall Runner-up and Go Wild kategorilerinde yılın vahşi yaşam sanatçısı ödülleri kazanan sanatçı; yaptığı hayvan figürlerine, kendine ait karakter özelliklerini de katmaya çalışmaktadır (Özer, 2014: 39).

Resim 73: Nick Meckman ve Yaban Domuzu Seramik Heykeli

<https://gallerytop.co.uk/uncategorised/nick-mackman/> (Erişim: 23.07.2021)

Nick Mackman, 1972 yılında Yorkshire, Beverley'de doğdu. York Sanat ve Teknoloji Kolejinde Sanat ve Tasarım alanında hazırlık kursu aldıktan sonra, Carmarthenshire Teknoloji ve Sanat Kolejinde seramik alanında eğitim almıştır. Burada "1993 Yılın Öğrencisi" ödülünü alarak eğitimine Cardiffte Wales Üniversitesi Enstitüsünde seramik eğitimi almaya devam etti. 1993'te Ön Lisans derecesinde aldığı eğitim sırasında elde ettiği başarı nedeniyle Trudy Norman Ödülü'ne ve 1997'de Elizabeth Greenshields Foundation Ödülü'ne layık görüldü (Mackman, 2015).

Resim 74: Labrador Dog Sculptures, Raku Baking (Labrador Köpek Heykelleri, Raku Pişirimi)

<http://nickmackmansculpture.co.uk/portfolio> (Erişim: 20.07.2021)

Yaşamı boyunca hayvanlara, özellikle de köpeklerle karşı büyük bir sevgi duymuştur. Bu sevgisini tuvalde ortaya çıkardığı çalışmalarıyla ifade etmeye başlamıştır, temel seramik eğitiminde seramik malzemeyi keşfettiğinde ise hayvanlara olan sevgisini bu malzemeyi kullanarak aktarmaya çalışmaktadır (Mackman, Hakkında).

Resim 75: Polar Bear and Cub (Kutup Ayısı ve Yavrusu)

<http://nickmackmansculpture.co.uk/portfolio> (Erişim:09.06. 2021)

Resim 76: Ring-Tailed Lemur Statue, Raku (Halka Kuyruklu Lemur Heykeli, Raku)
<http://nickmackmansculpture.co.uk/portfolio> (Erişim: 09.06.2021)

1992'de hayvan modelleme konusunda uzmanlaşmış bir Ön Lisans kursuna başlamıştır ve bu süre zarfında Chester Hayvanat Bahçesi'nde gergedan bakıcısı olarak çalışmıştır. Bu ilham verici deneyim, çok çeşitli hayvanlarla ilgilenmesine ve hayvanların doğasını yakından izlemesine, dokunmasına ve incelemesine izin vermiştir. Son dönem çalışmalarında hem evcil hem de vahşi hayvanlara yoğunlaşmaktadır. Kitaplar, dergiler ve vahşi yaşam belgesellerine atıfta bulunarak ve bunlardan araştırmalar yaparak eskizler ve fotoğraflarla hayvanların davranışlarını ve karakterini detaylandırmaktadır. Kaşınmaktan, koklamaktan ve esnetmekten, ince kurlara ve anne ile çocuk arasındaki yakın jestlere kadar bir hayvanın günlük yaşamını keşfetmekten hoşlandığını belirtmektedir (Mackman, 2015).

Resim 77: Elephant Statues, Raku Baked (Fil Heykelleri, Raku Pişirimli)

<http://nickmackmansculpture.co.uk/portfolio> (Erişim: 09.06.2021)

Resim 78: Wild Dog Sculpture Raku Baked (Vahşi Köpek Heykeli Raku Pişirimli)

<http://nickmackmansculpture.co.uk/portfolio> (Erişim: 09.06.2021)

Sanatçının sanatı, hayvanlara duyduğu sevgiyle ilişkilendirilmektedir. Küçük yaşlardan itibaren bir köpeklerle birlikte büyümüştür ve bu da her hayvanın kendine özgü bir kişiliği olduğunu öğrenmesine neden olmuştur (Mackman, Hakkında).

Mackman'ın sanatsal çalışmalarında vurgulamak istediği hayvanların çoğu nesli tükenme tehlikesinde olan hayvanlardır. İnsanların hayvanlara karşı olan algılarını değiştirmeye çalışmaktadır. İnsanlar tarafından vahşi, saldırgan ve çirkin görünen hayvanların aslında kendi özlerinde ne kadar sevimli, güzel olduklarını anlatarak hayvanların olumlu yönlerini vurgulamaktadır (Mackman, 2015).

Resim 79: Koala Statue And Cub, Koala Heykeli ve Yavrusu, Raku Pişirimi

<http://nickmackmansculpture.co.uk/portfolio> (Erişim: 09.06.2021)

Resim 80: German Shorthaired Dog Sculpture, Raku-Fired (Alman Kısa Tüylü Köpek Heykeli, Raku Pişirimli)

<http://nickmackmansculpture.co.uk/portfolio> (Erişim: 09.06.2021)

Sanatçı konuyla bağlantı kurmadan yeni bir parçayı çalışmaya başlamamaktadır. Hayvanı, davranışını, çevresini ve kişiliğini anlamaya çalışmaktadır. Hayvanın hikayesini ve o anki ruh halini öğrenmeye çalışan sanatçı bunları çalışmalarına yansıtmaktadır. Bir heykeli canlandıran ve onu temsili bir modelden etkileyici ve duygusal bir resme dönüştüren başın hafif eğimi, dudakların yalanması gibi ince ayrıntılara dikkat etmektedir (Mackman, Hakkında).

Nick Mackman çalışmaları için kağıt katkılı çamur kullanmaktadır. Kırılmaz olma avantajına sahip olduğu için, hassas çalışmalarında ve çalışmalarının bazı bölgelerinde kağıt hamuru tercih etmektedir (Mackman, 2015).

Hayvan heykeli yaparken önce hayvanların karakteristik özelliklerini göz önünde bulundurarak, hayvanların görünüşleri ve davranışlarını fotoğraflar, belgeseller yardımıyla taklit ederek heykellerine aktarmaktadır (Mackman, 2015).

Resim 81: Plakaların İçini Gazeteyle Doldurma Aşaması

<https://www.instagram.com/nickmackmansculpture/> (Erişim: 09.06.2021)

alışmalarına öncelikle bir plaka açarak başlayan sanatçı, açmış olduğu plakanın içerisine gazeteler doldurarak çalışmasını içi boş olacak şekilde formunu oluşturmaktadır. Bisküvi pişirimi biten çalışmalarını raku sıırıyla sırladıktan sonra alttan çekişli fırında sır pişirimini gerçekleştirmektedir. alışmalarının neredeyse hepsinde raku pişirimi uygulamaktadır. Hayvanları gerçekçi bir biçimde şekillendirmeyi tercih etmektedir (Mackman, 2020).

Resim 82: Parçaların Birleştirilmiş Şekillendirme Aşaması

<https://www.instagram.com/nickmackmansculpture/> (Erişim: 09.06.2021)

Resim 83: Heykelin Şekillendirmesinin Bitmiş Hali

<https://www.instagram.com/nickmackmansculpture/> (Erişim: 09.06.2021)

Resim 84: Raku Pişirim Aşaması

<https://www.instagram.com/nickmackmansculpture/> (Erişim:09.06.2021)

2.9. Rıza Tan Buğra Özer

1987’de İstanbul’da doğmuştur. 2010 yılında Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Seramik Bölümünde Lisans eğitimini tamamlamıştır. 2014 yılında Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Seramik Anasanat dalında Yüksek Lisans eğitimini tamamlamıştır. Aynı yıl Hacettepe Üniversitesinde Sanatta Yeterlik programına başlayarak mezun olacağı süreye kadar araştırma görevlisi olarak çalışmıştır. Şu an Çankırı Karatekin Üniversitesinde Dr. Öğr. Üyesi olarak görevini sürdürmektedir (Soyut).

Resim 85: Rıza Tan Buğra Özer

<http://haber.karatekin.edu.tr/ogretim-elemanimiza-ovguye-deger-sanatci-odulu-15680-haberi.karatekin> (Erişim: 02.08.2021)

Sanatçının çalışmaları genel olarak insan davranışı sergileyen mitsel hayvan figürlerinden oluşmaktadır. Seçtiği mitolojik hikayeler çalışmalarını ve sergilerini şekillendirmektedir. Bu hikayeler farklı zaman periyotlarında farklı kültür dönemlerine ait olsalar da, ortak bir nokta olarak Anadolu coğrafyasına aittirler. Çalışmalarındaki figürleri, yaşadığımız bu zengin coğrafyanın gerçeküstü olaylar örüntüsünün baş karakterlerinin kendi üslubunda yansımaları olarak ifade etmektedir. Eserlerinde kimi zaman Truva Destanındaki kahramanların karakteristik özelliklerinin yansımaları olarak hayvan figürleri ortaya çıkarken, kimi zamanda tarihi on iki bin yıl öncesine dayanan Göbeklitepe kültüründe yer alan taş sütunlar üzerine işlenmiş hayvan figürlerinin tasvirleri görülmektedir (Sanatçıyla röportaj).

Sanatçı mitsel formları bazen kendi tarzında tekrar yorumlarken bazen de var olanlar üzerinden yeni figürler ortaya koymaya çalışmaktadır. Çalıştığı konular daha çok mitolojik öğeler olduğu ve antik dönemlere ait formlara göndermeler olduğu için yine o dönemlerden elde edilen bilgilerin birçoğunun kil ya da taş tabletler/sütunlar olması da sanatçının kullandığı malzeme ile daha derin bir bağ kurmasını sağlamaktadır (Sanatçıyla röportaj).

Sanatçının çalışmaları genel hatlarıyla gerçeküstücü bir üslupta, serbest elle şekillendirme yöntemiyle üretilmiş figüratif seramik- heykeller olarak tanımlanabilmektedir. Çalışmalarında genel olarak stoneware ve porselen kil kullanmayı tercih etmekte, çok renk kullanmayı sevmediği için çamurun kendi rengini kullanarak yakalamaya çalışarak daha monokrom bir görünüm yakalamaktadır. Kilin yüksek derecede ortaya çıkan rengi ve malzemenin kendi dokusunun da çalışmaları için önemli olduğunu düşünmektedir (Sanatçıyla röportaj).

Sanatçı çalışmalarında boğa anatomisini bozmadan, boğa figürü üzerinde insan hareketlerini karikatürize ederek seramik formlara dönüştürmüştür. Sanatçının boğa figürü üzerine çalışmasının sebebi, figüratif olarak günümüze kadar geçen sürede, mizah, karikatür ve çizgi film alanlarında sıkça kullanılmasıdır. Heykellerde güldürme amaçlanmamış, karikatür hareketleri ve boğaya insan olgusu yüklenmeye çalışılmıştır. Yapılan çalışmalar insanların günlük hayatta sıklıkla yaptığı, tekrarladığı sıradan hareketleri bir boğa yapmış olsaydı nasıl bir görüntü ortaya çıkardı merakı sonucu oluşturulmuştur (Özer, 2014: 66).

Resim 86: Kaçış, 23x22x23 cm, 2017

<https://www.galerisoyut.com.tr/artist/bugra-ozer/> (Erişim: 04.08.2021)

Resim 87: İteat et, 31x20x24 cm, 2017

<https://www.galerisoyut.com.tr/artist/bugra-ozet/> (Erişim: 04.08.2021)

İncelenen boğa resimleri ve anatomisi sonucu seçilen insan figürü ile birleştirilmiş bir şekilde eskiz olarak tasarlanmıştır. Daha sonra çamurla şekillendirilmiştir (Özer, 2014: 67).

Resim 88: Gözcü 2, 28x28x56 cm, 2017

<https://www.galerisoyut.com.tr/artist/bugra-ozet/> (Erişim: 04.08.2021)

Resim 89: Yaralı Yüz, 35x18x22 cm, 2017

<https://www.galerisoyut.com.tr/artist/bugra-ozet/> (Erişim: 04.08.2021)

2.10. Susan Halls

Sanatçı, 1966 yılında İngiltere’de doğmuştur. Yerel bir sanat okulunda aldığı eğitim ile birlikte sanat yaşamına başlamıştır. Daha sonra kazandığı burs ile Londra’da Royal Sanat Akademisi’ne başlamış ve 1990 yılında buradaki eğitimini tamamlamıştır. Londra’da bir atölye kurup, sırasıyla Royal Sanat Akademisi, Central St. Martin’s Merkezi, Manchester Sanat Okulu, Cardiff Enstitü’sü ve Bath Sanat Okulu’nda öğretim üyesi olarak görev yapmıştır (Özer, 2014: 36).

Resim 90: Susan Halls

https://www.masslive.com/living/2013/11/passion_for_animals_sparks_work_of_easthampton_potter_susan_halls.html (Erişim: 06.08.2021)

Resim 91: Rabbit (Tavşan)

<http://marion-harris.com/artists/susan-halls/> (Erişim: 203.07.2021)

Resim 92: Rabbit (Tavşan)

<http://marion-harris.com/artists/susan-halls/#> (Erişim: 203.07.2021)

Resim 93: Pair of white poodles (Beyaz kaniş çifti)

<http://marion-harris.com/artists/susan-halls/#> (Erişim: 203.07.2021)

Resim 94: Blue barn owl (Mavi peçeli baykuş)

<http://marion-harris.com/artists/susan-halls/#> (Erişim: 203.07.2021)

Hayvanlarla çalışmasının sebebi çocukluğunda kırsal kesimde hayvanlarla iç içe yaşamasıdır. Hayvanlar onun hem arkadaşı hem de ilham kaynağı olmuştur. Çevresindeki çiftliklerde ve tarlalarda gördüğü hayvanları sürekli çizip, boyayıp, modelleyerek vakit geçirmiştir. Sanatçı ilkel dürtülerle hayvan figürlerine yöneldiğini belirtmekte ve çalışmaların onun için geçmişte yapılan totemler gibi olduğunu dile getirmektedir. Sanatçı yaptığı hayvanların, yüz ifadelerinde ve mimiklerinde hayvanın ruhsal durumunu ve gerçekliğini yakalamaya çalışmaktadır. Yapılan çalışmalarda anatomiye bağlı kalınmadığı görülmektedir. Sanatçı çalışmalarının yüz ifadelerini vurgulamaktadır. Hayvan haklarını savunan sanatçı, çalışmalarında hayvanları köle olmadıkları şekilde yaratmaya çalıştığını vurgulamaktadır. Çalışmalarında tavşan, köpek, at, kuş, domuz, keçi ve koyun sürekli tercih edilen hayvanlar olarak görülmektedir (Özer, 2014: 36).

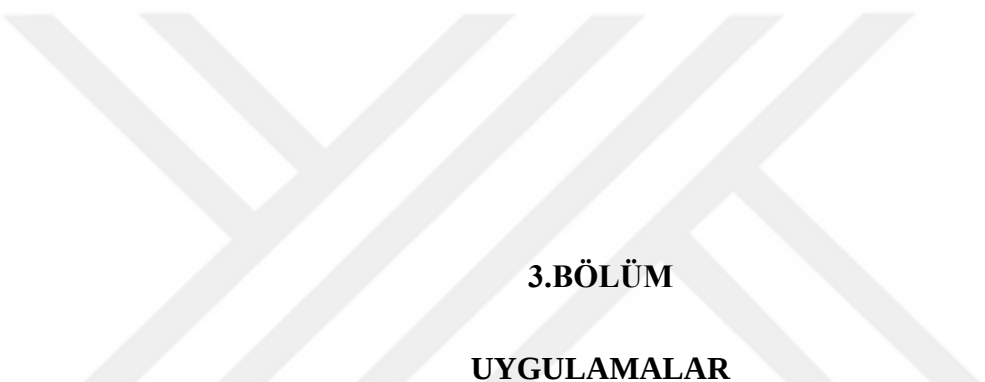
Resim 95: Glazed Sheep (Sırlı koyun)

<http://marion-harris.com/artists/susan-halls/#> (Erişim: 203.07.2021)

Resim 96: Yarka

<http://marion-harris.com/artists/susan-halls/#> (Erişim: 203.07.2021)

3.BÖLÜM

UYGULAMALAR

3. BÖLÜM

UYGULAMALAR

3.1. İnsanlaşmış Hayvanlar

Yapılmış uygulamalarda ele alınan konu, insanlarla hayvanların geçmiş zamanlardan itibaren bir bütün olarak yaşamlarını sürdürmeleri ve bir şekilde etkileşim halinde olmalarıdır. İnsanlaşmış hayvanlarda ele alınmak istenen şey, insan tarafından evcilleştirilmiş hayvanların insana özgü bazı durum ve davranışları almış olması ve insana katkı sağlayarak ya da gizli tanıklık ederek bir şekilde insan yaşamını paylaşması vurgulanmak istenmiştir. Bu hayvanların insanla birlikte yaşaması ve insan yaşamına katkı sağlaması bazen hem onlar için hem de insanlar için iyi bir şey olsa da bazen de hayvanların doğal yaşamını olumsuz etkilemektedir. Çalışmalarda seçilen hayvanlar özellikle insanların yaşamında daha fazla yer alan ve etkileşimde olunan hayvanlardır. Bu bağlamda, çalışma kapsamında elle alınan hayvanlar; kedi, tazi, fare, keçi, yunus olmuştur.

3.1.1. Kedi

Kedi insan yaşamında her zaman varlığını sürdürmüştür. Kediler uysal ve evcilleştirmeye müsait canlılar olmasından dolayı her zaman sahiplenilerek insanlarla birlikte yaşamını sürdüren önemli hayvanlardan biri olmuşlardır. Evcilleştirilen kediler zaman zaman insana ait bazı oyuncaklarla oynatılmakta ve çeşitli kıyafetler giydirilmektedir. Kedilerin evcilleştirilmesi onların doğadaki zor şartlardan kurtulmalarına yardımcı olsa da ev ortamındaki kısıtlı alanlar doğaları gereği onlara yeterli gelmemektedir. Uygulamada yapılan kedi figürü elle şekillendirilerek sonradan içi boşaltılmıştır. 1000 derecede bisküvi pişirimi yapıldıktan sonra sır altı dekor boyası kullanılmış ve mat transparan sır ile 1050 derecede elektrikli fırında sır pişirimi gerçekleştirilmiştir.

Resim 97: Kedi, şekillendirme aşaması, beyaz vakum çamuru ile serbest şekillendirme

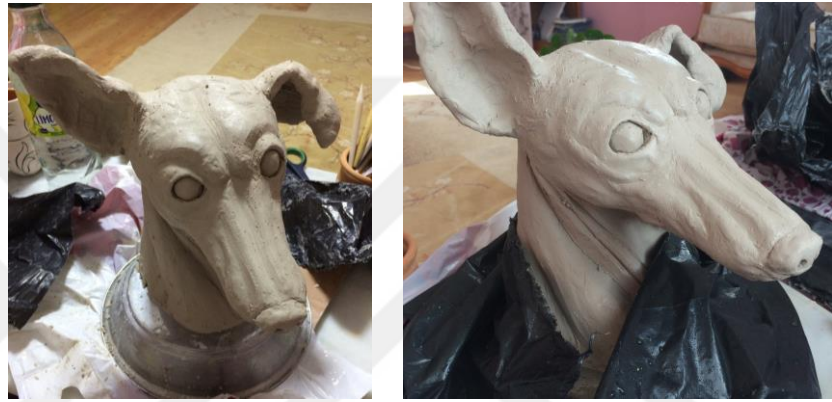

Resim 98: Kedi, beyaz vakum çamuru, serbest şekillendirme, sır altı boya, mat transparan sır, 1050°C, 17x15 cm

3.1.2. Tazı

İlk çağlardan itibaren insanlarla en fazla etkileşimde olan hayvanlardan biri de köpekler olmuştur. Günümüzde de çok fazla sahiplenilmekte ve insanlarla yaşam alanlarını paylaşmaktadır. Evcilleştirilmiş köpeklere insanlar tarafından kendilerine özgü şeyler aktarılmaktadır. Bazen kıyafetler giydirilerek bazen de köpeğin boynuna bir fular bağlanmaktadır. Yapılan bu çalışma ile insandan aktarılan bu durumlara dikkat

çekilmek istenmiştir. Kedilerde olduğu gibi köpekler de doğadaki soğuktan, açlıktan kurtulabilmesi için bir evde yaşamını sürdürmesi güzel olsada çoğu zaman o ev ortamında tıpkı bir kutunun içerisine hapsedilmiş gibi yaşaması onlara yetersiz gelmekte ve yaşam alanını kısıtlamaktadır. Bu çalışmada tazının ele alınmasının sebebi anatomik olarak seramik çamuru ile şekillendirmeye çok daha müsait olmasıdır. Tazı heykeli içi dolu bir şekilde çalışılarak sonrasında çeşitli aletlerle içindeki çamur boşaltılmıştır.

Resim 99: Tazı, şekillendirme aşaması, beyaz vakum çamuru, serbest şekillendirme

Resim 100: Tazı, beyaz vakum çamuru, serbest şekillendirme, sır altı boya, parlak transparan sır, 1050°C, 32x17x20 cm

Resim 101: Tazı, beyaz vakum çamuru, serbest şekillendirme, sır altı boya, parlak transparan sır, 1050°C, 32x17x20 cm

3.1.3. Fare

Fareler yaşam alanlarının her yerinde bulunabilmekte fakat insanlar tarafından bu duruma dikkat edilmemektedir. Her zaman etrafta dolaşan fareler insan yaşamına sessiz bir şekilde tanıklık etmektedir. İnsan yaşamını, insana ait yiyecekleri ve eşyaları gizli bir şekilde paylaşmaktadır. Farenin ele alınış sebebi insan yaşamına sessizce tanık olmasıdır. Çalışma içi dolu bir şekilde şekillendirilmiş ve sonrasında içi boşaltılmıştır. 1000 derecede bisküvi pişirimi yapıldıktan sonra sır altı dekor boyası ile boyanmış ve mat transparan sır ile sırlanmıştır. 1050 derecede elektrikli fırında sır pişirimi gerçekleştirilmiştir.

Resim 102: Fare, şekillendirme aşaması, beyaz vakum çamuru, serbest şekillendirme

Resim 103: Fare, beyaz vakum çamuru, serbest şekillendirme, sır altı boya, parlak transparan sır, 1050°C, 7x3x2.5 cm

3.1.4. Keçi

Keçiler ilk çağlardan itibaren insanlara her zaman yiyecek sağlayan hayvanlardan biri olmuştur. İnsanlar keçinin etinden, sütünden faydalanarak karınlarını doyurmuşlardır. Günümüzde de kırsal bölgelerde keçiler beslenerek insanların yaşamına bir şekilde eşlik etmektedir. Bir keçi doğası gereği doğada özgür bir şekilde yaşamaya yatkın olsada artık evcilleştirilmiş olmasından dolayı bir çatı altında yaşamakta ve tıpkı bir iş mesaisi gibi süt üretebilmesi için düzenli olarak otlatılıp mesai bitiminde evine geri dönmektedir. Yapılan çalışma öncelikle içi dolu bir şekilde elle şekillendirilmiş ve sonrasında içi boşaltılmıştır. 1000 derecede bisküvipişirimi yapılmış ve çalışma dekor boyası kullanılarak boyanmıştır. Mat şeffaf sır ile sirlanarak 1050 derecede elektrikli fırında sır pişirimi gerçekleştirilmiştir.

Resim 104: Keçi, şekillendirme aşaması, beyaz vakum çamuru, serbest şekillendirme

Resim 105: Keçi, beyaz vakum çamuru, serbest şekillendirme, sır altı boya, mat transparan sır, 1050°C, 12x8x6 cm

3.1.5. Yunus

Çalışmada yunusların insanlarla olan yakınlığı anlatılmak istenmiştir. Bazı gösteri yerlerinde yunuslar, balinalar insanları eğlendirmek için kullanılmaktadır ve bu da onların doğal yaşamına tehdit oluşturmaktadır. Çalışma elle içi dolu bir şekilde şekillendirilmiş ve sonrasında içi boşaltılmıştır. Beyaz vakum çamuru kullanılmıştır. 1000 derecede bisküvi pişirimi yapılarak sır altı dekor boyası ile boyanmış ve mat şeffaf sır ile 1050 derecede sır pişirimi gerçekleştirilmiştir.

Resim 106: Yunus, şekillendirme aşaması, beyaz vakum çamuru, serbest şekillendirme

Resim 107: Yunus, beyaz vakum çamuru, serbest şekillendirme, sır altı boya, parlak transparan sır, 1050°C, 22x22x8 cm

Resim 108: Yunus, beyaz vakum çamuru, serbest şekillendirme, sır altı boya, parlak transparan sır, 1050°C, 22x22x8 cm

SONUÇ

Tarihsel süreç içerisinde hayvanlar gibi hayvan figürleri de her zaman insan yaşamı içerisinde varlığını korumuştur. İlk çağlarda hayvan figürleri duvarlara resmedilerek ve heykeller yapılarak sanat olgusu içerisinde kullanılmıştır. Bu figürlerle o dönemler yaşayan toplumlar doğada en fazla etkileşimde oldukları canlı olan hayvanları ele almış ve bunlar aracılığı ile avlanma taktiklerini, rüyalarını, korkularını mağara duvarlarına yansıtmışlardır. Zamanla dini inançların da değişmesi sonucunda hayvan figürlerinin kullanımı sanat alanları içerisinde yeri azalmış olsa da tamamen yok olmamıştır. Çağdaş sanatın her alanında da hayvanlar sıklıkla konu olarak ele alınan canlılar olmuştur.

Hayvan figürleri sanatın her alanında ele alındığı gibi seramik sanatında da çok sık rastlanan bir temadır. Antik çağlarda seramik formların üzerinde görülen hayvan figürleri zamanla seramik heykeller olarak ortaya çıkartılmıştır. Günümüzde de birçok çağdaş seramik sanatçısı seramik hayvan heykelleri çalışmaktadır. Sanatçılar bu figürlerle birlikte izleyiciye duygu ve düşüncelerini aktarma çabası içerisinde. Hayvanların yaşam alanlarının tahrip edilmiş olması, nesli tükenmiş ya da nesli tükenme tehlikesindeki hayvanların ele alınmasının yanında bazı sanatçılar da hayvan formunda insana özgü duygu ve durumları aktarmaya çalışmaktadır. Yapılan her bir çalışmada farkındalık oluşturulmaya çalışılmaktadır. Bunun en büyük sebebi hayvanların insanlar ile etkileşim içerisinde olması ve birlikte yaşamlarını paylaşmalarıdır. Eski çağlarda olduğu gibi vahşi doğadaki hayvanlar insan yaşamı içerisinde çok fazla yer almasa da bir şekilde evlerimizde bazı vahşi hayvanları evcilleştirmeye çalışarak insan yaşamına dahil etmeye çalışılmaktadır. En eski dostlarımız olan köpek, kedi, inek, keçi, at, eşek, koyun gibi hayvanlar vahşi hayvanlara göre yaşama daha fazla dahil olmakta ve yaşamı insanlarla paylaşmaktadır. Evcilleştirerek insan yaşamına dahil edilen hayvanların bazılarını insana özgü bazı görünüm ve davranışlar aktarılmaya çalışılmaktadır. Bu durum insan yaşamına dahil edilen hayvanlara da yapılan santsal çalışmalara da uygulanmaktadır.

İnsanlaşmış hayvanlar konusunda ele alınmak istenilen, evcilleştirilen hayvanlara insana özgü unsurların aktarılması ya da insanlar farkında olmasa bile insan yaşamına sessiz bir şekilde dahil olan bazı hayvanların ele alınmasıdır. Hayvanlara giydirilmiş olan kıyafetler insana ait özelliklerin ve hayvanların insan yaşamına uyum sağladığının vurgulanması içindir. İnsan yaşam alanlarını kullanan hayvanlar bir şekilde insana uyum sağlayarak yaşamını sürdürmektedir. Ancak doğaları gereği bu doğru değildir. Hayvanların yaşam alanları tahrip edilmemeli, kısıtlanmamalıdır. Böylece hayvanlar kendi doğal yaşam alanlarında yaşamlarını özgür bir şekilde sürdürmeye devam edebileceklerdir. Tez kapsamında araştırılmış olan sanatçılar ve hayvan figürü kullanımının süreci bilgi erişimine katkı sağlayacak olup yapılmış olan uygulamalar da seramik hayvan figürü çalışmalarına örnek oluşturabilecektir.

KAYNAKÇA

Tezler

Gümüş, B. (2018). *Beth Cavener Stichter'in Seramik Hayvan Figürlerinin İncelenmesi Ve Uygulamalar*. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi.

Özer, R. T. (2014). *Karikatürize Edilmiş Seramik Boğa Figürleri*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü.

Bozdemir, O. (2015). *Boynuzlu Hayvan Figürlerinin Seramik Formlarda Yorumu*. Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Seramik Anasanat Dalı.

Filinta, G. (2019). *Güncel Sanat Pratiklerinde Özne-Nesne Bağlamında Hayvan Figürü Kullanımı*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Pekyaman, H. (2008). *Frig Uygarlığı Seramik Sanatı ve Kişisel Yorumlar*. Afyonkarahisar: Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Kitaplar

E.H.Gombrich. (tarih yok). *Sanatın Öyküsü*. Remzi Kitapevi.

Makale

Gökbel, F. M. (2019). *Çağdaş Seramik Sanatında Güncel Bir Terim Hibrit Seramik*.

Keten, H. (2016). *Modern Sanatın Nesnesi Olarak Hayvan*. Mehmet Akif Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi.

Güla.tı, N. (2012). *Selçuklu Dönemi Figüratif Dekorlu Seramik ve Çini Örneklerinin*

Cumhuriyet Dönemi Kütahya Figüratif Çinileriyle Karşılaştırılması. Dergi Park Dergisi.

Oral, D. Ü. (2020). *Anadolu Kalkolitik Dönem Boyalı*. Batman : L Journal Of Social, Humanities And Administrative Sciences.

İnternet kaynakları

Arthipo. (2021, Eylül 13). *Mağara Sanatı, Tarih Öncesi Sanat, Mağara Resimleri*.

<https://www.arthipo.com/artblog/sanat-tarihi/magara-sanati-tarih-oncesi-sanat-magara-resimleri.html#:~:text=Ma%C4%9Fara%20sanat%C4%B1%2C%20genel%20olarak%2C%20yakla%C5%9F%C4%B1k,%2C%20%C4%B0spanya'daki%20Altamira%20idi.tarihinde> Arthipo. adresinden alındı

Bowmen, A. (tarih yok). *Sanatçı Hakkında*. Ağustos 6, 2021 tarihinde Ariel Bowman:

<http://www.arielbowman.com/> adresinden alındı

Cengiz, D. (2019, haziran 22). *Çağdaş Sanat Nedir?* ağustos 28, 2021 tarihinde kutuda sanat var:

<https://www.google.com/search?q=jul+hangi+ay&oq=jul++hangi+ay&aqs=chrome..69i57j0i10i433j0i10l2j0i22i30l3j0i10i22i30.9453j1j7&sourceid=chrome&ie=UTF-8> adresinden alındı

Dina. (2013, Ağustos 7). *Introducing you to the anthropomorphics of Beth Cavener*

Stichter. that creative feeling: <http://www.thatcreativefeeling.com/introducing-you-to-beth-cavener-stichter/> adresinden alınmıştır

Green, L. A. (tarih yok). *Hakkında*. Ağustos 8, 2021 tarihinde Lesley Anne Green:

<https://www.lagreeneceramics.co.uk/about> adresinden alındı

Jobson, C. (2012, Aralık 16). *Kate MacDowell'in Porselen Heykelleri*. Colossal:

<https://www.thisiscolossal.com/2012/12/the-porcelain-sculptures-of-kate-mcdowell/> adresinden alınmıştır

MacDowell, K. (tarih yok). *Beyan*. ağustos 8, 2021 tarihinde Kate MACDOWELL:

<http://www.katemacdowell.com/statement.html> adresinden alındı

Mackman, N. (tarih yok). ağustos 7, 2021 tarihinde Nick Mackman Sculpture:

<http://nickmackmansculpture.co.uk/> adresinden alındı

Mackman, Nick. (2015). *Nick Mackman 2015 Yılı'nın Raku Heykel*. montpellier gallery:

<https://www.montpelliergallery.com/artist/nick-mackman/biography> adresinden alınmıştır

Morey, C. (tarih yok). *Beyan*. ağustos 8, 2021 tarihinde Crystal MOREY:

<https://www.crystalmorey.com/statement.html> adresinden alındı

Morey, C. (tarih yok). *Beyan*. Ağustos 8, 2021 tarihinde Crystal MOREY:

<https://www.crystalmorey.com/statement.html> adresinden alındı

Palmer, j. (2011, eylül 7). *Earth & Alchemy Sergisi ve Özel Etkinlikler*. massart:

<https://blogs.massart.edu/earthandalchemy/artists/kate-macdowell-american/> adresinden alınmıştır

Sadık, C. (2017, Aralık 6). *Mağara Resimleri – İlk İnsanlar ve Büyülü Eller*. ağustos 16,

2021 tarihinde tarihli sanat: <https://www.tarihlisanat.com/magara-resimleri-buyulu-eller/> adresinden alındı

Soyut, G. (tarih yok). *Buğra ÖZER*. Ağustos 5, 2021 tarihinde Galeri Soyut:

<https://www.galerisoyut.com.tr/artist/bugra-ozer/#sanatci-tab> adresinden alındı

Stichter, B. C. (2002, Erişim 06.11.2017). *tremble, shiver*. Ohio State: The Ohio State University.

Stichter, B. C. (Erişim 01.03.2018). *Follow the black rabbit*. Follow the black rabbit:

<http://www.followtheblackrabbit.com/> adresinden alınmıştır

Üniversitesi, A. K. (tarih yok). *Aziz Baha ÖRKEN*. ağustos 8, 2021 tarihinde Afyon Köcatepe Üniversitesi: <https://aku.edu.tr/akusergi/aziz-baha-orken/> adresinden alındı

whitney, k. (2015, Erişim 26.12.2017, eylül 28). *Beth Cavener: subliminal*. ceramics monthly: <https://ceramicartsnetwork.org/ceramics-monthly/ceramic-art-and-artists/ceramic-sculpture/beth-cavener-subliminal/> adresinden alınmıştır

wikipedia. (2018,erişim 02.01.2018, mart 27). <http://www.wiki-zero.com/index.php?q=aHR0cHM6Ly9lbi53aWtpcGVkaWEub3JnL3dpa2kvQmV0aF9DYXZlbnVyX1N0aWNodGVy> adresinden alınmıştır

NTV. (2003, Kasım 28). *Çağdaş seramik sanatı*. Ağustos 28, 2021 tarihinde NTV: <http://arsiv.ntv.com.tr/news/245580.asp#BODY> adresinden alındı

Sanatı, B. D. (2021). *Bizans Mimarisi Ve Sanatı*. İstanbul Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi: https://cdn-acikogretim.istanbul.edu.tr/auzefcontent/21_22_Guz/Bizans_mimarisi_ve_sanati/11/index.html adresinden alınmıştır

Çalışkan, İ. (2020, Eylül 28). *Örümcek Kadın: Louise Bourgeois*. Mozart Cultures: <https://mozartcultures.com/orumcek-kadin-louise-bourgeois/> adresinden alınmıştır

Magger, A. (2019, Kasım 7). *Çağdaş Sanat'a Giriş: Akımlar, Sanatçılar ve Önemli Eserler*. The Magger: <https://www.themagger.com/cagdas-sanat-akimlari/> adresinden alındı

Beth Cavener Stichter Biography. (2007). Asu Art Museum: https://asuartmuseum.asu.edu/sites/default/files/stichter_beth_cavener_biography.pdf adresinden alınmıştır

Cristal Morey biyografi. (2022). VISIONS WEST CONTEMPORARY: <https://www.visionswestcontemporary.com/artist-biography/crystal-morey.html> adresinden alınmıştır

K., S. (tarih yok). *İslamiyetten Önce ve Sonra Anadolu'da Türk Sanatı* . Unutulmuş Sanatlar: http://www.unutulmussanatlar.com/2013/09/islamiyetten-once-ve-sonra-anadoluda_80.html adresinden alınmıştır

Mackman, N. (tarih yok). *Hakkında*. Nick Mackman Sculpture: <http://nickmackmansculpture.co.uk/about> adresinden alınmıştır

Neo, B. G. (2016, Mart 31). *Beth Cavener*. Illustrators' Lounge: <https://illustratorslounge.com/sculpture/beth-cavener/> adresinden alınmıştır

Ocakoglu, N. (2018). *Türk Çini ve Seramiklerinde Kullanılan Hayvan Figürü ve Giysi Tasarımına Yansıtılması*. Kalemîşi Dergisi.

Yaralı Geyik, 1946, Frida Kahlo. (tarih yok). Frida Kahlo: <https://www.fridakahlo.org/the-wounded-deer.jsp#prettyPhoto> adresinden alınmıştır

ÖZGEÇMİŞ

Büşra Gümüş, lise eğitimini İznik Meslek Lisesinde almıştır. 2018 Yılında Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Seramik ve Cam Tasarımı bölümünde lisans eğitimini tamamlayarak aynı yıl Dokuz Eylül Üniversitesi Seramik Bölümünde yüksek lisans eğitimine başlamıştır. 2018 yılında İzmir Rotary Kulübü 15. Altın Testi Seramik Yarışması Sital 44 & Metropak Ödülü ve Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi 2017-2018 Akademik Yılı Seramik ve Cam Tasarımı Bölümü En İyi Mezuniyet Projesi Ödülünü almıştır. 2017 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Seramik ve Cam Tasarımı Bölümü Öğrenci Sergisi ve 8. Uluslararası Gizem Frit Seramik Yarışması sergisi, ÜTAS İyi Tasarım İzmir 2018 Sergisi, 2017-2018 Akademik Yılı Z Raporu Mavibahçe ve Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sergisinde ve 2019 yılında Üniversitelerarası Kurul Sanat Dalları Eğitim Konseyi Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakülteleri Derece Mezunları Sergilerinde çalışmaları yer almıştır.

